

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních teritoriálních studií

**Analýza kulturních tradic a příležitostí ve vybraných obcích mikroregionu
Hustopečsko**

Bakalářská práce

Autorka: Iveta Krátká

Vedoucí práce: PhDr. Josef Smolík, Ph.D., MBA

Brno 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: *Analýza kulturních tradic a příležitostí ve vybraných obcích mikroregionu Hustopečsko* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 19. 5. 2017

Iveta Krátká

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce PhDr. Josefu Smolíkovi Ph.D., MBA za cenné rady, odborné vedení práce a podporu při jejím vytváření. Dále bych ráda poděkovala všem představitelům vybraných obcí mikroregionu Hustopečsko za ochotu při uskutečnění rozhovorů a poskytnutí potřebných informací.

V neposlední řadě také děkuji své rodině, která mě celou dobu při zpracování této práce podporovala.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá analýzou kulturních příležitostí a tradic v sedmi obcích mikroregionu Hustopečsko. Analýza těchto kulturních příležitostí a tradic v obcích byla použita k vytvoření konkrétních cílů, přičemž dílčím cílem bylo na základě získaných poznatků stručně popsat tyto tradice a seznámení s jejich průběhem. Hlavním cílem této práce je poukázat na rozdílnost i stejnorodost kulturních příležitostí těchto obcí a vymežit, jakým způsobem jsou tyto příležitosti financovány. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se věnuje základní terminologii, která je nezbytná pro pochopení tématu. Praktická část je postavena především na interpretaci výsledků kvalitativního výzkumu, který vznikl díky rozhovorům s jednotlivými představiteli všech sedmi obcí. V mikroregionu Hustopečsko se dochovalo několik tradic a koná se zde mnoho kulturních příležitostí, které mají všechny obce společné, avšak vyskytují se zde i ty, které jsou specifické pro konkrétní obce.

Klíčová slova: kultura, zvyky, tradice, folklor, mikroregion Hustopečsko

Annotation

This bachelor thesis analyses cultural opportunities and traditions of seven municipalities of the microregion Hustopečsko. Analysis of these cultural opportunities and traditions in municipalities was used to create specific goals, of which objectives on basis of partial knowledge to briefly describe and show these traditions. The main objective of this work is to show the diversity and cultural opportunities these communities and define how these opportunities are also financed. The bachelor thesis is divided into theoretical and practical part. The theoretical part of this thesis defines the basic terminology, which is necessary for and understanding of the subject. The practical part is based primarily on the interpretation of the results of qualitative research, which was created through discussions with various representatives of all seven municipalities. In microregion Hustopečsko survived several traditions and many cultural opportunities, which are common to all communities, but there are those that are specific to municipalities.

Key words: culture, customs, tradition, folklore, microregion Hustopečsko

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL A METODIKA PRÁCE.....	10
1 TEORETICKÁ ČÁST	11
1.1 Kultura	11
1.1.1 Tradiční lidová kultura.....	13
1.1.2 Kulturní oblasti	14
1.2 Kulturní dědictví	14
1.2.1 Instituce kulturního dědictví	15
1.2.2 Kulturně historický potenciál regionu	15
1.2.3 Kulturní infrastruktura	16
1.3 Kulturní politika.....	16
1.3.1 Ministerstvo kultury.....	17
1.3.2 Státní kulturní politika na léta 2015-2020	18
1.4 Vymezení pojmů folklor, tradice a zvyky.....	18
1.4.1 Folklor.....	18
1.4.2 Tradice	19
1.4.3 Zvyky	19
1.5 Financování kulturních příležitostí	20
1.5.1 Zdroje financování	20
1.5.2 Fondy	21
1.5.3 Dotace	22
1.5.4 Sponzoring	22
1.6 Region a mikroregion.....	23
1.6.1 Region.....	23
1.6.2 Mikroregion	24
1.7 Mikroregion Hustopečsko	25

1.7.1	Mapa mikroregionu.....	26
1.7.2	Spolupráce.....	27
1.7.3	Kultura v mikroregionu.....	27
1.8	Vybrané obce mikroregionu Hustopečsko	29
1.8.1	Brumovice.....	29
1.8.2	Morkůvky.....	30
1.8.3	Klobouky u Brna.....	30
1.8.4	Boleradice	31
1.8.5	Kobylí	32
1.8.6	Velké Pavlovice	33
1.8.7	Hustopeče.....	33
2	PRAKTICKÁ ČÁST.....	35
2.1	Cíl výzkumu	35
2.2	Technika a metodika sběru dat.....	35
2.3	Výběr výzkumného souboru	37
2.4	Realizace a postup sběru dat	38
2.5	Interpretace výsledků	39
2.5.1	Společné kulturní příležitosti a tradice	39
2.5.2	Specifické kulturní příležitosti a tradice	44
2.5.3	Ostatní kulturní příležitosti a tradice.....	46
2.5.4	Zdroje financování	49
2.6	Diskuze.....	51
2.7	Doporučení.....	53
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
	Tištěné zdroje.....	56
	Elektronické zdroje	60

SEZNAM ZKRATEK	62
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	63
SEZNAM TABULEK	64
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Pro vypracování bakalářské práce jsem zvolila téma Analýza kulturních tradic a příležitostí ve vybraných obcích mikroregionu Hustopečsko. Mikroregion Hustopečsko se skládá z 29 obcí, a jelikož zpracování a analýza všech těchto obcí by byla příliš rozsáhlá, zaměřila jsem se na konkrétních sedm obcí, Brumovice, Morkůvky, Klobouky u Brna, Boleradice, Kobyly, Velké Pavlovice a Hustopeče. Důvodem zvoleného tématu, které s kulturou, tradicemi a zvyklostmi v obcích souvisí, bylo nejen to, že v jedné z těchto obcí žiji a kulturní život na vesnici znám, ale často se různých slavnostních příležitostí aktivně účastním.

Mikroregion Hustopečsko leží v Jihomoravském kraji v oblasti Hanáckého Slovácka a zejména oblast folkloru a tradičních krojů je zastoupena téměř v každé obci. Pro tuto oblast je také typické obrovské množství vinic, sklepů a dobrého vína. Obce žijí bohatým kulturním životem nejen díky tradicím, ale i na základě lidových akcí a činností. Mnohdy dobrá zábava, tradice a setkávání obyvatel stačí k tomu, aby se obce rozvíjely a obyvatelé vedli spokojený život.

I přesto, že je dnešní doba poměrně dynamická a neustále se vyvíjí, v některých případech stále sbíráme zkušenosti a poznatky z dob minulých. Tak je tomu také při pohledu na tradice a kulturní příležitosti. Pod toto téma spadá nespočet zvyků a tradic od Tří králů, výstav, festivalů přes Velikonoce, tradiční jarmarky, divadelní představení, krojované hody až po Vánoce. Úsilím je tyto příležitosti zachovávat a dělat je tak, jak tomu bylo kdysi. Cílem této bakalářské práce je získat informace od konkrétních představitelů vybraných obcí o vztahu ke kultuře, kulturním příležitostem a tradicím a na základě toho poukázat na specifické i společné kulturní příležitosti a jejich financování.

Tradice a kulturní příležitosti obcí a jejich obyvatel aktivně napomáhají k rozvoji cestovního ruchu, který mimo jiné přispívá do municipálních rozpočtů a napomáhá ke zvyšování životní úrovně obyvatel a k rozvoji regionu. Regionální rozvoj je důležitý nejen z hlediska ekonomického a environmentálního, ale i díky kulturnímu využití jednotlivých obcí.

K vytvoření této práce, zejména teoretické části, mi pomohla vhodná literatura zabývající se právě tématem kultury ve vztahu k regionu. Nápomocná mi byla Moravská zemská knihovna v Brně, kde se mnoho takových publikací nachází, a také lokální obecní knihovny. Ve většině případů vlastní každá obec nějakou knihu, ve které je podrobně popisován život v obci, avšak tyto publikace jsou několik, někdy i desítek let staré. Proto jsem pro aktuálnost informací využila také zdroje elektronické. Jelikož se v této práci nachází i specifické pojmy, které jsou mnohdy lépe vysvětleny v cizí literatuře, využila jsem i poznatků zahraničních autorů.

CÍL A METODIKA PRÁCE

Bakalářská práce je zaměřena na kulturní příležitosti týkající se tradic v obcích Brumovice, Morkůvky, Klobouky u Brna, Boleradice, Kobylí, Velké Pavlovice a Hustopeče, které jsou součástí mikroregionu Hustopečsko. I když se obce nachází v blízké geografické vzdálenosti, každá obec se určitým kulturním způsobem od těch ostatních liší, má své specifické tradice a zvyky anebo naopak jsou tradice, které mají všechny obce společné. Dílčím cílem je na základě získaných poznatků stručně představit tyto tradice a seznámit s jejich průběhem. Hlavním cílem této práce je tedy poukázat na rozdílnost i stejnorodost kulturních příležitostí těchto obcí a vymezit také, jakým způsobem jsou tyto příležitosti financovány.

Práce je rozdělena do dvou celků, na část teoretickou a část praktickou. Jednotlivé části jsou dále rozděleny do kapitol a podkapitol.

V teoretické části jsou popsány základní pojmy týkající se tohoto tématu. Protože se práce zaměřuje na kulturu a tradice v obcích, první teoretická část vymezuje pojmy spojené s kulturou. Nejdříve jsou definovány základní pojmy, jako je kultura, tradiční lidová kultura a kulturní oblasti. Od toho se dále odvíjí kulturní dědictví a s ním spojený kulturně-historický potenciál regionu a kulturní infrastruktura. I v kultuře se dodržují určitá pravidla a ty jsou stanovena v dokumentu Státní kulturní politika České republiky (dále jen ČR), který vydalo Ministerstvo kultury, kterému se věnuje také jedna kapitola této práce. Poté jsou v teoretické části vymezeny další podstatné pojmy, folklor, tradice, zvyky, a také to, jakým způsobem je lze financovat. V neposlední řadě jsou definovány pojmy region a mikroregion a dále konkrétně vymezen mikroregion Hustopečsko včetně vytvořených mapových výstupů této oblasti, spolupráce a konkrétní obce, které budou více zkoumány v praktické části této bakalářské práce.

Praktická část je rozdělena do sedmi kapitol. V úvodu praktické části je uveden cíl výzkumu a vysvětlena metodologie vymezující správné zpracování výzkumu. Pro shromáždění potřebných informací byl zvolen kvalitativní výzkum, pro nějž byly vytvořeny rozhovory s konkrétními představiteli jednotlivých obcí. Jejich vyhodnocení je definováno v kapitole realizace a postup sběru dat a interpretace výsledků. Analýza dat a interpretace výsledků zahrnuje popis specifických i společných tradic, v některých případech i jejich průběh, rozdíly a zdroje financování. Poslední kapitoly praktické části se věnují diskuzi a doporučení.

1 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části jsou nejdříve vysvětleny základní důležité pojmy týkající se kultury, tradiční lidové kultury, zvyků, možností financování až po charakteristiku mikroregionu Hustopečsko a konkrétních obcí.

1.1 Kultura

Kultura obecně znamená systém všech jevů, vztahů, předmětů a představ, které ve svém životě lidé během své existence vytvářeli a dále vytváří. Poprvé byla kultura chápána jako pojem ve 2. polovině 20. století a od té doby vzniklo mnoho dalších definic a chápání kultury nejen v sociální a kulturní antropologii, ale i v archeologii, etnologii, sociologii a psychologii. Tvůrcem jedné z několika obecně vnímaných definic je Tylor, který chápal kulturu jako celek utvářející vědění, víru, umění, právo, morálku a další schopnosti a obyčeje, které si člověk osvojl jako člen společnosti (Brouček a Jeřábek, 2007).

Kultura je také mnohostranný koncept. V uměleckém slova smyslu může zahrnovat inovace, zatímco kultura jako způsob života je obecně otázkou zvyků (Eagleton, 2016). V širším slova smyslu kultura zahrnuje vše, co se jednotlivci učili, když vyrůstali v určité skupině: postoje, určitá společenská pravidla etiky, vnímání reality, jazyk, představy o tom, jaký je ten správný způsob života a přesvědčení o tom, jak funguje svět. Tato část kultury se vyznačuje znalostmi, kam patří zejména znalost našeho jazyka, učení a uvědomění sebe samotného. Při užití této široké definice kultura zahrnuje také to, jak se lidé chovají v určitých situacích (v kostele, doma, v práci), jak se chovají různí lidé kolem (rodiče), vrstevníci, zaměstnavatelé, co dělají, když zažijí různé emoce (vztek, smutek, vzrušení) apod. Na rozdíl od znalostí, chování lze sledovat přímo a může mít různé významy v různých kulturách. Chování se také poněkud liší mezi jednotlivci, kdy se každý nechová stejným způsobem a tím, když je členem skupiny a někam patří (Srivastava, 2013).

V tradičním pojetí představuje kultura soubor věcí a jevů humanizujících a kultivujících člověka a je také chápána jako vše, co bylo vytvořeno člověkem během svého vývoje jak materiálně (umělecká díla, literární knihy, muzea, galerie, dobové kostýmy, kroje), tak nehmotně (taneční projevy, lidové zvyky, tradice, společenský život). Kultura tak představuje kulturní stereotypy, které jsou společensky přetvářeny a předávány prostřednictvím kulturního dědictví (Heřmanová, Chromý a kol., 2009). Jandourek (2012, s. 136-137) tvrdí, že kultura je „*souhrn životních forem, hodnotových představ a životních podmínek lidí žijících v určité době*

na nějakém území. Pojem kultura mívá i další významy a nemusí se týkat jen společnosti jako celku, ale třeba jen jedné skupiny.“

Poláková (2012) vysvětluje kulturu jednoduše jako každodenní součást života každého člověka. Již od dětství je na nás předávána získáváním kladných a hodnotných zážitků návštěvami historických památek, divadelních představení, uměleckých galerií.

Williams nazval kulturu jako jedno ze dvou nebo tří nejsložitějších anglických slov a vytvořil tak právě tři rozsáhlé definice kultury. V první z nich se pojem kultura používá s odkazem na obecný duševní, duchovní a estetický rozvoj. Mohli bychom tak hovořit o kulturním rozvoji západní Evropy velkých filozofů, umělců a básníků. Druhá definice se zmiňuje o kultuře jako o běžném způsobu života jednotlivců či skupin. Při použití této definice, pokud mluvíme o kulturním rozvoji západní Evropy, má se na mysli nejen intelektuální a estetické faktory, ale i gramotnost, prázdniny, sport, festivaly a náboženské svátky. Třetí a poslední definice naznačuje, že kultura může být použita s odkazem na umělecké a intelektuální činnosti jako je poezie, balet, román, opera či výtvarné umění (Storey, 2015).

Vnímání kultury a vytváření určitých kulturních vzorců může napomoci jak regionu, tak samotné obci k rozvoji kulturního potenciálu daného místa a je tak prostředkem k diverzifikaci místní ekonomické struktury. To může nahradit úbytek pracovních míst a podílí se na vytváření „image“ daného místa (Brešová a kol., 2013).

Klíčovým bodem kultury jsou pravidla a předepsané způsoby chování, ne však chování samotné. Sociolog Parsons charakterizoval kulturu spíše jako „systém očekávání“ a chtěl tím zdůraznit, že záleží na tom, jak kulturu vidíme, nikoliv na tom, jaká kultura je. V průběhu našeho sociálního života plného ústupků, kompromisů a výher se každý z nás mění a své chování utváří v souladu s tím, jaké reakce se od ostatních zúčastněných očekávají. Kultura tedy určuje spíše širší společenské pravidla a v konkrétním chování jednotlivce umožňuje určitou volnost (Murphy, 2004).

Kultura lze definovat i podle toho, zda máme na mysli vývoj jedince, skupiny, třídy, nebo celé společnosti. Jedná se o fakt, že kultura skupiny a jedince závisí na kultuře skupiny nebo třídy a že kultura skupiny nebo třídy je závislá na kultuře celé společnosti, do které tato skupina nebo třída patří. Proto má kultura společnosti zásadní význam, a to je význam pojmu kultura ve vztahu k celé společnosti, který je třeba zkoumat jako první (Eliot, 2014).

1.1.1 Tradiční lidová kultura

Řekne-li se tradiční lidová kultura, myslí se tím nejčastěji kultura venkovská, příslušející k období od počátku 18. století do poloviny 19. století, a to v podobě tvorby neprofesionálních umělců, žijících v řádech několika posledních desítek let (Patočka a Heřmanová, 2008).

Leščák a Sirovátka (1982) zmiňují fakt, že lidová kultura je především kultura vytvořená převážně vykořisťovanými třídami a sociálními skupinami, které si v důsledku svého ekonomického a sociálního postavení vytvořily vlastní kulturní tvorbu. Právě tento typ kultury obsahuje základní vymezení znaků etnické osobitosti kultury jednotlivých národů. Tyllner (2010) vysvětluje lidovou kulturu zejména ve spojení s kulturou, lidem a jejich znaky. Lidová kultura vychází především z tradic nižších, často sociálně slabších vrstev venkova, avšak nemůžeme jí oddělit od vyšších vrstev, jelikož se na některých událostech podílely obě vrstvy obyvatelstva.

Pro lepší představu, co přesněji pod tento pojem zahrnout, Brešová a spol. (2013) rozdělili lidovou kulturu na hmotnou a nehmotnou. K důležitým složkám hmotné lidové kultury se řadí zemědělství a chov hospodářských zvířat, tradiční rukodělná výroba, oděvní kultura a další. Nehmotná neboli nemateriální lidová kultura představuje slovesný, hudební, taneční folklor anebo také obřadní kulturu a lidovou religiozitu.

Návraty k tradiční kultuře jsou otázkou již po mnoha staletí, ať už se jednalo o určité formy inspirace, či módní vlnu. V mnoha různých zemích nabyly tyto projevy specifického rázu a začaly se označovat spíše termínem folklorismus neboli přenášení lidové kultury nebo jejich částí do jiného kontextu. Toto označení se používalo až do šedesátých let 20. století, ohraničení na jedné straně tradiční lidovou kulturou a na druhé straně folklorismem se vyvíjí více než dvě století. Na konci 20. století již folklorismus zahrnuje nejrůznější aktivity spojené s tradiční lidovou kulturou, péčí o tuto kulturu a záměrné navazování na lidové tradice (Jančář a kol., 2000).

Jak poznamenává Patočka a Heřmanová (2008, s. 27): „*Přestože období hlavního rozmachu jako fragmenty ještě po dlouhou dobu a v některých, tzv. živých národopisných oblastech přežívají ještě dodnes. Tyto dochované prvky tradiční lidové kultury jsou dnes předmětem zájmu entografie.*“ Forma dnešní tradiční kultury je tedy přirozeně odlišná od té z 19. století. Přestože nositelek tradičního oděvu na venkově je stále méně a méně, samotné etnokulturní tradice ve společnosti zůstávají a často jsou vidět například ve folklorních souborech (Fojtů, 2013).

1.1.2 Kulturní oblasti

Stejná kultura anebo obyvatelé, kteří mají stejné kulturní znaky, tradice a zvyky a kteří také vykazují stejnou geografickou a přírodní homogenitu, jsou součástí určitého území, určité kulturní oblasti. Obvykle se předpokládá, že každá tato oblast má své centrum, odkud se kulturní rysy a tradice šíří dále do periferních oblastí. Společné prvky kultury vznikaly a postupně se vyvíjely na základě vývoje daných kultur v rámci stejné geografické oblasti či společenské jednotky (Brouček a Jeřábek, 2007).

Murphy (2004) vnímá kulturní oblasti díky sblížování kultur sousedících či zeměpisně blízkých společností. Využívání nových znaků a skládání kulturních prvků různých národností či náboženských tradic v jeden celek umožnilo společnostem, aby se učily od sousedních a jiných kultur, při čemž by jejich individualita, odlišnost a integrita zůstala stejná. Rozpětí změn je tudíž nižší a s ním i možnost nesouladu s kulturou, která změnu přijímá, avšak vlivem prolínání se sousedící společnosti začnou čím dál více podobat a vytváří se určité kulturní oblasti.

Pro obce zkoumané v této práci je typická oblast Hanáckého Slovácka. Hanácké Slovácko tvoří mezilehlou oblast mezi Hanou a Moravským Slovenskem a je diagonálně rozděleno do dvou velkých sousedních nářečních sfér: středomoravskou (hanáckou) a východomoravskou (moravskoslovenskou). Sami obyvatelé v této oblasti se rozlišovali na Slováky a Hanáky podle toho, ke které z těchto etnografických skupin se jazykově, případně kulturně více nakláněli (Jančář a kol., 2000).

1.2 Kulturní dědictví

Důležitými pojmy pro tuto práci je kromě kultury a kulturních oblastí také několik dalších zásadních termínů. Mezi ně patří především kulturní dědictví, kulturně historický potenciál regionu anebo také movité či nemovité objekty kulturní infrastruktury.

Kulturní dědictví zahrnuje na jedné straně historický vývoj a paměti každého místa a na straně druhé zasahuje do našeho moderního života. Zabývá se základními pojmy, kterými jsou například krajina, historické soubory památek, přírodní i zastavěná místa, sbírkové předměty, kulturní zkušenosti, zvyky, tradice, výrobní postupy a mnoho dalších. Propojuje tak složku přírodní se složkou společenskou a kulturní. S tím dále souvisí i sociokulturní vztahy, kulturní díla a artefakty, které vznikly v minulosti, ale nadále obohacují naši současnou kulturu. Efektivní využívání kulturního dědictví závisí také na kvalitě propagace, podpory, získávání finančních zdrojů a na aktuálních trendech a preferencích (Patočka a Heřmanová, 2008).

Jak poznamenává Beneš (1997), kulturní dědictví má několik významů a jeden z nich je právě ekonomický, poněvadž funguje jako zdroj příjmů a lze tak zvyšovat jeho přínos díky cestovnímu ruchu v regionu. A právě proto je možné se více zabývat kulturním dědictvím a jeho významem v rámci hospodářské politiky státu a jeho rolí v kulturní politice v rámci sociálně ekonomického rozvoje obcí.

Na území mikroregionu Hustopečsko najdeme celkem 134 objektů zařazených Národním památkovým ústavem mezi nemovité kulturní památky. Na celém území se nachází velké množství kostelů, v obcích se mohou pochlubit i nejrůznějšími kaplemi, poklonami, architektonicky nebo historicky významnými stavbami (Kleinová, 2017). Celá oblast mikroregionu Hustopečsko vyniká velmi silným dědictvím po předcích v podobě stále živých lidových tradic, a to zejména folklóru a tradičních krojovaných hodů, které se konají zpravidla v letních měsících ve všech obcích. Hody jsou ve své podstatě označovány jako zvláštní forma národního kulturního dědictví (Bořetice, 2017).

1.2.1 Instituce kulturního dědictví

Kulturním dědictvím se zabývá nejedna instituce, avšak mezi ty významné patří zejména Ministerstvo kultury ČR, Národní památkový ústav, Sdružení historických měst Čech, Moravy a Slezska, Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu – UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Organization), Rada Evropy a Mezinárodní rada pro památky a sídla ICOMOS (International Council on Monuments and Site) (Heřmanová, Chromý a kol., 2009).

1.2.2 Kulturně historický potenciál regionu

Pod pojmem kulturně historický potenciál regionu si můžeme představit určitý soubor známých či neznámých, ale málo využívaných kulturních artefaktů, objektů nebo zařízení, které představují potenciál pro rozvoj daného místa a často i konkurenční výhodu. V užším slova smyslu se jedná o méně využívanou součást kulturního dědictví či kulturní infrastruktury, lokalizovanou v daném regionu, u níž existují předpoklady pro lepší a efektivnější využití. Jedná se například o přežívající folklor, tradice či současnou živou kulturu, o relativně vysokou vybavenost kulturní infrastrukturou nebo o vyšší úroveň vzdělanosti (Heřmanová, Chromý a kol., 2009). Podle Tittelbachové (2011) regiony, které znají lépe svůj kulturně historický potenciál, mají výhodu, díky níž dokáží lépe kombinovat jednotlivé prvky nabídky regionu do turismu, a dělají tak svůj region více atraktivní. Jak poznamenává Heřmanová a Chromý (2009),

kulturní dědictví a kulturní potenciál se časem mění, často v důsledku zničení, zániku nebo ztráty určité památky, tradice, jazyka anebo krajiny.

1.2.3 Kulturní infrastruktura

Kulturní infrastruktura na určitém území či regionu je důležitou podmínkou pro realizování jakýchkoliv kulturních činností, pořádání různých akcí, rozvoj místních tradic či reprodukci vzdělanosti. Pod tímto pojmem si lze představit síť divadel, kina, muzea, knihovny, kulturní domy, výstavní sítě, síň slávy a další. Jsou to tedy různé movité a nemovité objekty sloužící ke zprostředkování a poskytování kulturních aktivit a služeb obyvatelům (Heřmanová, Chromý a kol., 2009).

Poláková a Čermák (2012, s. 118) zmiňují, že: *„problémem kulturní infrastruktury může být technologická zastaralost některých jejích částí a pak model způsobu jejího financování – přílišná vazba na veřejné zdroje a nedostatečná vyjasněnost vztahu mezi státem, regiony a obcemi v oblasti financování infrastruktury.“* Jak uvádí Mockovčiaková (2007), nemovitosti sloužící kultuře, jež je financovaná z veřejných rozpočtů, jsou obvykle starší více jak padesát let. Jedná se o historické budovy z přelomu 19. a 20. století a velkým problémem dnešní doby je často absence bezbariérového přístupu, který však není v těchto budovách možný. Tyto nemovitosti jsou nejčastěji majetkem územních samosprávných celků nebo majetkem státu.

1.3 Kulturní politika

Kultura sama o sobě plní funkce socializační, vzdělávací, enkulturační, ale zároveň také kreativní a hodnototvornou. Proto je důležité, aby se stát, případně samostatné orgány ať už o samotnou kulturu, nebo budování finančních, koncepčních, legislativních předpokladů pro kulturu a podílení občanů na kultuře, zabývaly. Kulturní politika je souborem nástrojů, koncepcí, cílů vytvářející určitý rámec, v jakém jsou všechny tyto předpoklady vytvářeny a prováděny (Eibl, 2010). V ČR má všechny tyto činnosti na starosti Státní kulturní politika ČR.

Státní kulturní politika České republiky vyjadřuje koncept pro kulturní politiky na regionální a místní úrovni. Vyjadřuje politický program vlády v oblasti kultury zejména na základě členství v EU. Hlavním úkolem je formulace základních funkcí kultury jak pro společnost, tak pro jednotlivce (Tittelbachová, 2011).

Nicméně jak tvrdí Vojtíšková (2012, s. 115): *„kulturní politika stojí soudě koncepčních materiálů spíše na okraji zájmu většiny krajů, podobně jako na celostátní úrovni. Tomu odpovídají i finanční výdaje krajů v této oblasti, které jsou značně omezené a pokrývají z velké*

části financování příspěvkových organizací zřizovaných kraji, kterými jsou krajské knihovny a muzea, v některých případech galerie, památníky, filharmonie či divadla, v jednom případě středisko amatérské kultury.“

Cíle kulturní politiky se vztahují k ekonomické a společenské dimenzi, občanské dimenzi – rozvoji osobnosti, roli státu, krajů a obcí při podpoře zachování a tvorby kulturních hodnot a roli státu při tvorbě pravidel. Realizace jednotlivých cílů je rozpracována do řady úkolů a opatření s termínem realizace a odpovědných garantů pro lepší součinnost mezi rezorty (Tittelbachová, 2011).

1.3.1 Ministerstvo kultury

Až vznik samostatné Československé republiky v roce 1918 zapříčinil spojování kultury a osvěty, prováděné prostřednictvím spolkové činnosti, a stát v této době měl vliv na kulturní činnosti pouze legislativní. Kultura tak spadala do oblasti řízení Ministerstva informací a Ministerstva školství, věd a umění. Až teprve v roce 1953 byla oblast kultury začleněna do kompetencí nově zřízeného Ministerstva kultury, které je dodnes jednatelem ze strany českého státu ve věci podpory veřejných kulturních služeb (Vojtíšková, 2012).

Ministerstvo kultury je podle § 8 zákona č. 2/1969 Sb., ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro přípravu návrhů zákonů a jiných právních předpisů pro oblast rozhlasového a televizního vysílání, pro provádění autorského zákona, pro výrobu a obchod v oblasti kultury (MK, 2017).

Ministerstvo kultury také odpovídá za statistické služby v oblasti kultury, a právě touto funkcí byla pověřena příspěvková organizace Ministerstva kultury NIPOS (Národní informační středisko pro kulturu). Na základě těchto statistik je pak možné zjistit například činnosti kulturních zařízení zřizovaných Ministerstvem kultury a dalšími orgány (krajem, městy, obcemi), dále statistiky v oblasti divadel, galerií, muzeí, památníků, knihoven a další. Dostupné jsou také informace o památkových objektech, u kterých se platí vstupné, statistika festivalů a problematika kulturně vzdělávání a zájmové činnosti (MK, 2017). V zájmu ministerstva je také kulturně-výchovná činnost, kulturní památky, záležitosti rozhlasového a televizního vysílání a provádění autorského práva. Poskytuje také podporu při ochraně a obnovování movitého a nemovitého kulturního dědictví pomocí grantů a dotací (Tittelbachová, 2011).

1.3.2 Státní kulturní politika na léta 2015-2020

Aktuálním dokumentem, platným v české kulturní sféře, je „Státní kulturní politika na léta 2015–2020“ vydaný Ministerstvem kultury. Tento dokument zahrnuje několik rozvojových aspektů a opatření, které povedou k žádoucímu stavu kultury v následujících letech. Jeden z prvních bodů tohoto dokumentu je podpora kulturní identity, kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu, který zahrnuje pozitivní přístup a úsilí obcí připomínat významná výročí na místní úrovni. K podpoře těchto aktivit slouží každoročně vypisované výběrové dotační řízení na podporu regionálně kulturních tradic. Dále Ministerstvo kultury podporuje rovný přístup občanů ke kulturním službám a uvědomuje si potřebu sledovat, aby v příspěvkových organizacích Ministerstva kultury byl takový přístup zajištěn (MK, 2015).

1.4 Vymezení pojmů folklor, tradice a zvyky

Mezi kulturní příležitosti se řadí i aktivity, činnosti a projevy spojené s folklorem, tradicemi a zvyky v dané společnosti, jejichž základní vymezení obsahuje právě tato kapitola bakalářské práce.

1.4.1 Folklor

Folklor je velmi obtížné důsledně definovat, jelikož tento termín nyní pokrývá širší oblasti než v době kulturních tradic minulosti. Zahrnuje tak vše, co bylo dobrovolně a neformálně sděleno a vytvořeno členy nějaké skupiny (v jakémkoliv věku či sociální úrovni a vzdělání), prostřednictvím jakéhokoliv média (ústně, písemně, vizuálně). Obecně má kořeny v minulosti, nicméně jeho význam se v současnosti vrací do mnoha míst (Simpson, Roud, 2000).

Pojem folklor vznikl spojením slov folk (lid) a lore (věda) a označení folkloru je podle Jandourka (2012) součástí místní kultury a životního stylu určité komunity. Folklor se sestává z pověstí, hudby, tance, zvyků, které jsou tradicí určité skupiny. Podle Heřmanové a Chromého (2009, s. 280): „*folklor či prvky lidové kultury se projevují nejen v rámci uvedených obřadů, ale i v hmotném vyjádření, tj. v malířství, sochařství, architektuře, v rukodělné výrobě textilu, šperků, keramiky, dřevěných hraček apod.*“

Samotný folklor je součástí lidové kultury a zahrnuje tvorbu, která vzniká spontánně, anonymně a bez písemné fixace mezi venkovskými a částečně i městskými vrstvami, a to vše v ústním podání. Avšak existuje i folklor psaný, které je zvláštním projevem lidové slovesnosti, a je pro něj typický ustálený způsob vyjádření: nápisy na štítech domů, džbánech, sklenicích či kraslicích (Jančář a kol., 2000).

Folklor se utvářel velmi dlouho, často na základě pracovních a obřadních zvyklostí, jako jsou například dožínky, masopust, posvícení, Vánoce či Velikonoce. Ve většině případů vznikal folklor na základě zábavních projevů, ústního předávání a kolektivního sdílení. Významnou roli dodnes hraje při rozvíjení folklorních tradic individuální talent a schopnost nositelů folkloru improvizovat (Heřmanová a Patočka, 2008).

Mezi základní prvky folkloru podle Broučka a Jeřábka (2007, s. 219) patří: „*synkretičnost (spojení písně s tancem, instrumentální hudbou, občůzkou, obřadem, oděvem), vázanost na emotivní náboj, gesto, mimiku a dramatický projev interpreta. Folklor je fixován pamětí a v procesu tradování předáván od úst k ústům a z generace na generaci. Folklorní projevy lze většinou vnitřně členit na rody, druhy, žánry, popř. nižší skupiny.*“

Zájem o folklor je v dnešní době znatelný zejména mezi mladou generací, která se o něm jako takovém dozvídá prostřednictvím masově komunikačních prostředků, folklorních festivalů a účinkování folklorních souborů. Velká část dnešní mladé generace však nemá žádné vědomosti z oblasti folkloru a neznají tak ani folklorní tradice z vlastního zážitku, a proto často podléhají prvním dojmům ze zprostředkovaných projevů lidového umění. Na základě toho si řada z nich vytváří vztah k folklorním a lidovým tradicím (Leščák a Sirovátka, 1982).

1.4.2 Tradice

Pojem tradice vznikl odvozením od slova *traditum* neboli to, co se přenáší a znamená předávání určitých poznatků, schopností, dovedností, postupů, rituálů, obřadů, zvyklostí a mravů v rámci menší či větší komunity lidí. Tradice ve své podstatě souvisí s kulturním dědictvím a nedílnou součástí jsou i nositelé lidových tradic. Aktivní a dobrovolné dodržování tradic je také součástí lokálního sociálního života obyvatel. Týká se především tradic již dávno vzniklých, jako jsou například stavění máje, hody či poutě, které podporují spíše vztah k území a jeho lokální identitu, anebo tradic novějších, kam se řadí třeba vítání občánků, podporující spíše vztah obyvatel k samosprávným institucím a státu (Heřmanová, Chromý a kol., 2009). Díky aplikaci představ, chápaných jako pramen stávajících vzorců chování, úspěšných již v minulosti, je zajištěno vědomí spojitosti na afektivní bázi. Tradice je sice spojena s udržení zvyků, morálky a tradiční kultury a chápána jako určitý vzor hodný následování, avšak její charakter není závazný a vytváří pouze pozadí pro očekávání chování (Brouček a Jeřábek, 2007).

1.4.3 Zvyky

Zvyky jsou charakteristické opakováním stejného chování či jednání, které se postupně stávají typické pro určitou lokální skupinu lidí (Heřmanová a Patočka, 2008). Skupina takové chování

očekává a díky historickým informacím ho považuje za správné. Zvyky se často považují za společenské normy a jsou nejčastěji spojovány s obřady, obřadními situacemi, s reprezentačním chováním a s tzv. slavnostními chvílemi jednotlivce i skupiny (Brouček a Jeřábek, 2007).

Lidové zvyky, nebo také obyčeje, se předávaly prostřednictvím tradice, což vedlo k zachování spojitosti, ale také ke změnám. Typickým rysem zvyků je synkretická povaha, kdy vedle starých působí jevy nové a překrývají se kulturní prvky náležející různým dobám. Rozhodující význam mělo také to, zda dané zvyky přijal kolektiv, lokální společenství a díky tomu bylo dáno i jejich prostorové rozšíření. Podle nejstaršího způsobu dělení se zvyky rozlišovaly na zimu a léto, ohraničené jarní a podzimní rovnodennostmi, a právě to určoval povahu obyčejů (Jančář a kol., 2000).

1.5 Financování kulturních příležitostí

Vztah ekonomiky a kultury lze definovat jako souhrn přímých a nepřímých vztahů, které se zabývají jak otázkou potřeby kultury v dané společnosti, tak i otázkou efektivního financování kulturních příležitostí z veřejných a soukromých zdrojů a v neposlední řadě i otázku prospěchu společnosti k úrovni kultury (Heřmanová a Patočka, 2008). Pro sledování přínosů kultury, zejména z ekonomického hlediska, byl v ČR vytvořen satelitní účet kultury. Jeho úkolem je zjišťování finančních kulturních zdrojů a efektivnost jednotlivých oborů kultury. Tento účet do budoucna zůstává spíše jako určitá představa o ekonomice kultury (Lorencová, 2012). Financováním kulturních příležitostí a celkovou podporou kultury se zabývají především státní fondy, strukturální fondy, různé dotační programy, avšak v neposlední řadě jsou to právě finanční prostředky ze soukromých rozpočtů a veřejných rozpočtů, o jejichž alokaci rozhodují orgány veřejné správy.

1.5.1 Zdroje financování

Financování kultury v ČR většinou probíhá několika způsoby. Nejčastěji jsou to veřejné výdaje na kulturu, soukromé výdaje na kulturu a ostatní. Co se původu finančních zdrojů týče, největší část jich pochází z oblasti finančních a nefinančních podniků (dále také "podniky"), na druhém místě jsou domácnosti, na třetím veřejné rozpočty, dále neziskové instituce a na posledním místě je mezinárodní prostředí.

Financování kulturních příležitostí veřejným sektorem znamená výdaje financování ústřední vládní instituce a místní vládní instituce. Tyto výdaje představují konsolidované provozní a investiční výdaje organizačních složek státu, územních samosprávných celků a státních mimorozpočtových fondů (kultury a pro podporu a rozvoj české kinematografie) na bázi

pokladního plnění. Soukromý sektor představují domácnosti, nefinanční a finanční podniky a nevládní neziskové instituce. Z pohledu úrovně veřejných zdrojů bylo nejvíce jak provozních, tak i investičních prostředků vydáno na kulturu z obecních a městských rozpočtů, a to zejména do oblasti kulturního dědictví, interpretačního umění a uměleckého vzdělávání.

Výdaje domácností na kulturu mají nejčastěji podobu vstupného, koncesionářských poplatků, jiných poplatků za služby, úhrad školného, zápisného a úhrad nákupů zboží kulturní povahy (knihy, časopisy, obrazy, starožitnosti atd.). Ostatní zdroje financování pochází z Evropských strukturálních fondů a jiných mezinárodních institucí (ČSÚ, 2014).

1.5.2 Fondy

Financování a podpora kulturních tradic a příležitostí se uskutečňuje i pomocí fondů. Mezi státní fondy patří Státní fond kinematografie a Státní fond kultury ČR, které jsou zřizovány Ministerstvem kultury ČR. Další možností jsou také strukturální fondy. Právě pomocí strukturálních fondů EU Ministerstvo kultury ČR financuje vlastní projekty a dále zprostředkovává dotace pro své podřízené příspěvkové organizace (MK, 2017).

Státní fond kultury ČR (dále jen „Fond“) je právnickou osobou, která se zapisuje do obchodního rejstříku a je spravována Ministerstvem kultury ČR. V čele Fondu je ministr kultury ČR, který odpovídá za hospodaření s prostředky Fondu. Orgánem rozhodujícím o způsobu a výši čerpání prostředků Fondu je Rada Fondu (dále jen „Rada“). Rada má nanejvýš 13 členů a jejich funkční období jsou tři roky. Hlavní funkcí Rady jsou zejména zásadní otázky tvorby a užití prostředků Fondu, návrh ročního rozpočtu příjmů a výdajů Fondu a návrh závěrečného účtu Fondu, rozhoduje o žádostech o poskytnutí prostředků Fondu.

Finančními zdroji Fondu jsou výnosy z majetkových účastí ČR na podnikání právnických osob v kultuře, úvěry, výnosy z cenných papírů nabytých Fondem od jiných subjektů, dary a dědictví pro Fond, výnosy z veřejných sbírek a loterií organizovaných Fondem, výnosy z pohlednic, plakátů a dalších tisků vydávaných správcem Fondu a dalšími zdroji stanovenými podle zvláštních předpisů.

Fond na základě svých zdrojů může poskytovat prostředky na konkrétní kulturní projekty, jako například pořádání kulturních festivalů, přehlídek a obdobných kulturních akcí, propagaci české kultury v zahraničí, podporu kulturních projektů sloužících k uchování a rozvíjení kultury národnostních menšin v České republice a také na ochranu, údržbu a doplňování knihovního fondu. Prostředky fondu se poskytují jako účelové dotace, půjčky nebo návratné finanční výpomoci (Zákon 239/1992 Sb. o Státním fondu kultury ČR).

1.5.3 Dotace

Dotace jsou chápány jako nenávratně poskytnuté peněžní prostředky ze státního rozpočtu, krajských rozpočtů, účelových fondů či fondů EU, za něž neexistuje protiplnění (jde o jednostranný transfer). Rozpočty obcí nejsou soběstačné a obce pro zajištění základních potřeb obyvatelstva potřebují dodatečné prostředky. Podle způsobu přidělování dělíme dotace na nárokové a nenárokové. Nárokové dotace jsou přesně vymezené finanční toky určené na (zdravotnictví), provozování vybraných služeb a realizaci státní správy v přenesené působnosti. Tyto prostředky jsou vymezeny zákonnými prostředky a mají na ně nárok všechny obce s příslušnou aktivitou (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

Dotace plynou ze státních či krajských rozpočtů podle pravomocí v dané oblasti a jejich toky jsou charakterizovány jako souhrnný finanční vztah mezi státním rozpočtem a rozpočtem obcí. Částky nárokových dotací na Hustopečsku jsou až na výjimky poměrně nízké: u malých obcí v řádech tisíců, u větších obcí ve výši několik málo statisíců. Nenárokové dotace potom můžeme vymežit jako rozdíl mezi celkovými přijatými dotacemi a celkovou sumou souhrnného finančního vztahu mezi státním rozpočtem a rozpočtem obcí či jako sumu dotací získaných na základě žádostí obcí na konkrétní projekty a aktivity. Nenárokové dotace jsou převážně účelově zaměřeny a jejich získání závisí na řadě okolností. Právě získaná výše nenárokových dotací ukazuje na aktivitu vedení dané obce i na schopnost obce realizovat rozvojové projekty (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

1.5.4 Sponzoring

Sponzoring je jedním ze specifických prostředků marketingové komunikace a řadí se často mezi nástroje PR. Sponzoring pochází z latinského slova sponsor a jeho původní význam byl rukojmí, ručitel. Jedná se v podstatě o rovnocennou obchodní transakci mezi vzájemně rovnoprávnými subjekty (Johnová, 2008). Patří ke komunikaci, která je založena na základě služby a protislužby. Podle Vysekalové (2012) sponzor poskytuje určitý finanční obnos či věcné prostředky a na základě toho dostává protislužbu, která mu pomůže k získání marketingových cílů. Stále větším trendem jsou však věcné dary, jako jsou například různá technická zařízení nebo vlastní produkty.

Ve sponzoringu se nejedná se o dárcovství nebo charitu, ale o vzájemně výhodný obchod, podporu aktivit, při nichž dochází ke vzájemnému prospěchu obou stran. Existuje mnoho forem sponzoringu, historicky nejstarší formou je kulturní sponzoring, který vznikl z mecenášství. Kulturní sponzoring zahrnuje podporu nejen výtvarného umění a kulturního dědictví, ale

všechny oblasti kultury a umění. Rozlišuje se tak sponzoring osob (zpěvák, hudebník, básník), skupin (hudební skupina, divadelní soubor), organizací (muzeum, galerie, divadlo) a nejrůznějších kulturních akcí a událostí, kam se řadí vernisáže, dočasné výstavy, koncerty a divadelní představení. Sponzorské cíle mohou být celosvětové, celostátní, regionální a lokální (Johnová, 2008).

1.6 Region a mikroregion

Tato část bakalářské práce definuje charakteristiky základních pojmů region a mikroregion.

1.6.1 Region

O tom, co je, nebo není region, pojednává celá řada definic, avšak každá je něčím odlišná a prakticky nelze nalézt dvě stejné interpretace tohoto pojmu. Region nevznikl spolu s moderními teoriemi regionální rozvoje, ale pochází už z dávné minulosti antického období. V té době byl region vnímán jako objekt mocenského působení jednotlivých vládců, kteří se snažili pouze o ovládnutí a moc nad určitým územím. Pravděpodobně proto slovo region pochází z lat. regio neboli „hranice“ či „krajina“ (Krejčí a kol., 2013).

Podle Redlichové (2013) mohou být hranice regionu pevně stanoveny a být časově stabilní anebo se mohou naopak různou rychlostí měnit. Zároveň lze regiony rozdělovat podle hledisek, která se mohou, ale také nemusí navzájem vylučovat nebo podmiňovat a jedno území může podle různých typů vymezení spadat do více regionů. Region zkoumají „regionální“ vědní disciplíny, kam se řadí i regionální rozvoj. Pro lepší představu o tom, co může být region, uvedl Krejčí a kol. (2013, s. 116) několik příkladů: *„region jako výsledek procesu regionalizace, v tomto případě je region výsledkem abstrakce a konstrukce, tedy obecných procesů, region jako subjekt, který zastřešuje kooperaci obcí (dobrovolné svazky obcí)“*.

Region může být podle zvolených kritérií vymezen z určitého širšího území. Jelikož je region územní celek a jednotná definice tohoto pojmu v podstatě neexistuje, jeho území může být různě velké, homogenní, heterogenní, vytvořeno shora na základě politických účelů nebo zdola na základě společných zájmů (Majerová a kol., 2011). Velmi často se pod pojmem region rozumí území různého druhu. Obecně jsou také regiony chápány jako fyzické, které mají podobné přírodní podmínky a bariéry jako pohoří, velké vodní toky a podobně (Maier, 2012).

Jak již bylo zmíněno, region je definován v řadě publikací odlišným způsobem a žádná nemůže být pokládána za univerzální či obecně platnou. Nicméně každá správná definice regionu se podle Čadila (2010) vytváří za konkrétním účelem. Jednotným, jasně daným znakem je to, že

region je určitá geografická jednotka, na kterou se pohlíží jako na jeden objekt. Region je výsledkem procesu regionalizace, který má dvojí vymezení. Proces, při kterém je region vytvořený na základě jednoho či více společných znaků, vytyčuje region homogenní a proces daný intenzitou vazeb mezi oblastmi označuje region funkční.

1.6.2 Mikroregion

Mikroregion obecně vytváří území, které spojuje správní obvody několika obcí, které se sdružily za účelem dosažení nějakého společného cíle. Vymezení mikroregionu tak nekryje žádné oficiální administrativní členění země. Pro mikroregion je typický vznik z vlastní iniciativy a relativně malé území vymezené přírodním reliéfem krajiny, chráněnými oblastmi, turisticky atraktivními místy či historicky existující různá seskupení obcí (Ryglová a kol., 2011).

Kadeřábková a Trhlínová (2008, s. 56) tvrdí, že: *„přínosem aktivit mikroregionů by měla být především koordinace vzájemných rozvojových aktivit obcí a zajištění harmonického rozvoje v určitém území. Kooperace mezi místními samosprávami může nabývat různých forem: výměna know-how a zkušeností, společné používání technické i občanské infrastruktury, vypracovávání společných rozvojových programů, stanovení společných orgánů pro řízení specifických veřejných služeb (např. vzdělávání, kultura, řešení sociální exkluze) aj. Rozvíjení spolupráce na mikroregionální úrovni přináší větší možnosti pro vytváření rozvojových projektů a také větší možnosti pro získávání dotačních titulů z národních zdrojů i Evropské unie.“*

Z formálního hlediska se pak jedná podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích o dobrovolné svazky obcí, které mohou žádat o finanční podporu z různých fondů. V dalším případě se mohou obce sdružovat s občany a podniky a vytvářet tak občanská sdružení nebo obecně prospěšné společnosti, které jsou potřebné zejména při ustanovení tzv. místní akční skupiny (MAS), na základě které mohou získat podporu z fondů Ministerstva zemědělství (Ryglová a kol., 2011).

Šafařová a Škrabal (2008) zmiňují fakt, že obce se často zapojují do mikroregionů či MAS z důvodu společného zájmu o rozvoj území, prosazování zájmů obcí a místních komunit nebo vznikají například na základě vybudování kanalizace, plynofikace i pořádání společných akcí.

Pro činnosti mikroregionálních sdružení je důležité aktivní zapojení jednotlivých zástupců obcí, především starostů a dalších aktérů. Záleží také na existenci a motivaci místních osob na zapojení a účasti do jednotlivých činností, na komunikaci s obcemi, občany, podnikateli a dalšími institucemi pro možnost realizace dlouhodobě zaměřených projektů. Čím lépe dokáže

starosta či zástupce obce vyjednávat, ovlivňovat a přesvědčovat ostatní představitele obcí o lepší a výhodnější spolupráci, tím lépe se mikroregion rozvíjí a jeho aktivity přináší větší efektivitu rozvoje území (Kadeřábková a Trhlínová, 2008).

1.7 Mikroregion Hustopečsko

Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Hustopečsko vznikl dne 29. 8. 2001 pro zvětšení společných sil a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem členskou obec v souladu s ustanoveními §46 odst. 2 písm. b) a následujících zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů. Mikroregion Hustopečsko se rozšířil 1. 1. 2006, kdy došlo ke sloučení mikroregionu Kloboucko s mikroregionem Hustopečsko. Ke stávajícím 21 obcím mikroregionu Hustopečsko tak přibylo osm dalších a vznikl nově svazek obcí s 29 členy. Název Mikroregion Hustopečsko se nezměnil a jeho sídlem jsou Hustopeče. Členy svazku jsou obce Boleradice, Borkovany, Bořetice, Brumovice, Diváky, Horní Bojanovice, Hustopeče, Kašnice, Klobouky u Brna, Kobylí, Krumvíř, Křepice, Kurdějov, Morkůvky, Němčičky, Nikolčice, Popice, Pouzdrany, Starovice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Šitbořice, Uherčice, Velké Hostěrádky, Velké Němčice, Velké Pavlovice, Vrbice a Zaječí (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

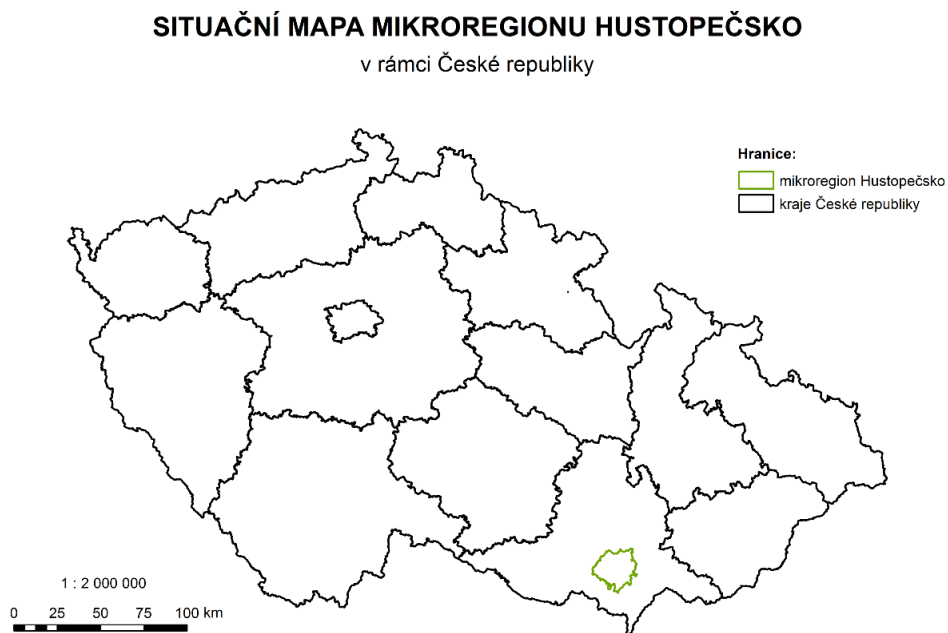
Obr. 1: Znak mikroregionu Hustopečsko

Zdroj: Mikroregion Hustopečsko (online)

1.7.1 Mapa mikroregionu

Obr. 2: Mapa ČR a umístění mikroregionu Hustopečsko

Zdroj: vlastní zpracování dle ArcGis

Obr. 3: Vybrané obce mikroregionu Hustopečsko

Zdroj: vlastní zpracování dle ArcGis

1.7.2 Spolupráce

Pro vytvoření širší spolupráce na území mikroregionu Hustopečsko byla založena stejnojmenná místní akční skupina (dále jen MAS). Tyto skupiny spojují zástupce veřejné sféry, neziskového sektoru a lokálních podnikatelů s cílem vytvářet projekty, na které mohou dostat dotační příspěvky (Pavlík a kol., 2014).

MAS Hustopečsko je tedy dobrovolné nevládní sdružení občanů a právnických osob, které spojuje zájem o všestranný rozvoj regionu. Toto sdružení bylo založeno v srpnu roku 2007 skupinou osob, které zajímá rozvoj vlastního regionu, a proto se chtějí společnými silami na tomto rozvoji podílet. Své činnosti rozvíjí na Hustopečsku, ve spádovém obvodu města Hustopeče, proto MAS Hustopečsko. Fungují podle principu LEADER, což je metoda rozvoje regionu na základě partnerství zástupců místního podnikatelského, veřejného a soukromého sektoru (MAS Hustopečsko, 2013).

Úkolem místních akčních skupin je povzbuzovat a zorganizovat spolupráci subjektů tak, aby jejím prostřednictvím posílily možnosti využití především vlastního rozvojového potenciálu. Místní akční skupiny se musí skládat z vyváženého a reprezentativního výběru partnerů z různých socioekonomických sektorů na daném území. Na úrovni rozhodování musí tvořit ekonomičtí partneři a sdružení nejméně 50 % z místního partnerství. Členy MAS Hustopečsko ze soukromého podnikatelského sektoru jsou například Graweb s. r. o., Pavel Stávek, TV Region s. r. o., Hotel Kurdějov a. s. a ze soukromého neziskového sektoru Divadelní spolek bratří Mrštíků, Klub přátel historie, Víno z Velkých Pavlovic, Spolek pro muzeum. Dalšími členy ze subjektů veřejného sektoru je například Obec Brumovice, Mikroregion Hustopečsko, Městys Boleradice, Svazek obcí Modré Hory, Ekocentrum Trkmanka a další (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

Další spolupráce v rámci mikroregionu jsou Svaz měst a obcí, Sdružení obcí a měst JMK, Spolek pro obnovu venkova, Národní akademie regionálního managementu anebo sdružení obcí, které je zaměřeno na různé jiné aktivity (infrastruktura, životní prostředí, občanská vybavenost) (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

1.7.3 Kultura v mikroregionu

V obcích mikroregionu Hustopečsko se neustále rozšiřuje aktivní společenský a kulturní život. Téměř v každé obci fungují spolky jako Sokol, hasiči, myslivci, rybáři, chovatelé, včelaři a různé sportovní kluby. Do popředí se také dostávají pěvecké a mužácké sbory, náboženské kroužky, divadelní spolky, zahrádkářské svazy, svazy tělesně postižených občanů, folklorní

kroužky. Vytváří kluby důchodců, maminek a existují i kluby přátel historie. Obec Bořetice má navíc také Svobodnou spolkovou republiku Kraví hora.

Sport a kultura funguje v obcích relativně dobře, avšak některým obcím chybí některá specializovaná zařízení. Některé obce by ocenily opravu kulturního domu, modernizaci dětských hřišť, anebo nové plochy na hraní volejbalu, basketbalu apod. V Morkůvkách navrhuji vybudování cyklostezky, jinde zase navrhuji více koupališť. Pozitivní je velký počet knihoven a vytvoření veřejně přístupných informačních sítí, které přispívají k rozvoji regionu (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko, 2007).

„Obce žijí bohatým kulturním a spolkovým životem, zachovávají si svou lidovou tvorbu, historii a tradice. Od začátku až do konce roku se pravidelně konají společenské akce. První polovina roku je charakteristická pořádáním plesů, šibřinek, pálením čarodějnic, josefovských a velikonočních zábav. Konec léta je věnován hodovým slavnostem doprovázeným hudebními, tanečními a divadelními představeními. Na podzim nemohou chybět burčákové slavnosti a vinobraní. V zimě je možné využívat nejnižší položený lyžařský svah ve střední Evropě – v obci Němčičky. Jeho provoz je zabezpečen sněhovými děly v případě nedostatku přírodního sněhu. Po celý rok obce nabízejí ochutnávky vín, návštěvy vinných sklepů, expozice vín, představení dobových řemesel, lidové tvorby, zájmově umělecké činnosti obyvatel.“ (Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko 2007, s. 40)

Ve Starovicích, obci mikroregionu Hustopečska, se již podruhé konala akce Setkání přátel jižní Moravy. Setkání přátel jižní Moravy je tak novou tradicí nejen v mikroregionu, ale v celém Jihomoravském kraji. Jedná se o setkání, při kterém se sejde velké množství lidí milujících folklor a jihomoravské tradice na jednom místě. Obcí Starovice projde krojový průvod všech zúčastněných obcí z celé jižní Moravy, ty jsou poté jednotlivě představeny a návštěvníci této akce mohou díky tomu vyzorovat odlišnosti jednotlivých krojů a krojových oblastí. Během celého dne vystupují jihomoravské folklorní soubory a dechová muzika. Jsou zde také prezentovány moravská vína a krajové speciality, dále ukázky tradičních řemesel a výroby krojů – malování mašlí, šití krojů, oblékání do kroje apod. Smyslem celé akce je spojit obyvatelé celé Moravy, ale i návštěvníky z celé České republiky i zahraničí a pěstovat tak vztah k jižní Moravě.

Motto této akce zní: *„Vytváříme tradici, jeden den v roce, kdy se sejdou krojovaní napříč jižní Moravou na jednom místě... a samozřejmě spolu s nimi přátelé folklóru z celé republiky k oslavě naší krásné Moravěnky aneb prožijte Jihomoravské hody!“* (Nejlepší z Moravy, 2017)

1.8 Vybrané obce mikroregionu Hustopečsko

Trvalý rozvoj svého území a kvalitu života zabezpečují právě ty obce, které se snaží neustále rozvíjet nové společenské a kulturní aktivity či projekty a zajímají se o potřeby svých občanů a chrání také veřejný zájem. Obce často podporují rozvoj kultury a tradic ze svých rozpočtů, některé zřizují kulturní instituce, zejména obecní knihovny, obecní muzea či divadla, případně specializované kulturní instituce (MK, 2017).

Rozvoj svých obcí a podporu kultury se snaží rozvíjet i v mikroregionu Hustopečsko, který tvoří 29 obcí. Pro více specifické vytvoření analýzy kulturních příležitostí se práce zaměřuje pouze na konkrétní obce, nikoli na celý mikroregion. V této kapitole budou představeny základní informace o obcích, v nichž byl proveden průzkum. Vybrány byly obce Brumovice, Morkůvky, Kobylí, městys Boleradice, město Klobouky u Brna, město Velké Pavlovice a město Hustopeče. Důvodem výběru právě těchto obcí byla jejich geografická blízkost a zároveň rozdílnost nejen ve velikostech obcí, ale i jejich kulturní variabilitě.

1.8.1 Brumovice

Brumovice jsou malá obec, ve které žije přibližně 940 obyvatel. Obec se nachází ve vinařské oblasti a důkazem tak může být mnoho vinic okolo, obcí procházející dvě vinařské stezky či přítomnost vinné révy v obecním znaku (Brumovice, 2017).

Obec se nachází na severu okresu Břeclav podél silnice procházející od Velkých Pavlovic přes Kobylí k Morkůvkám a dále na Hustopeče. Brumovice jsou typická moravská obec, ve které se konají různé kulturní akce a místní se snaží dodržovat i typické tradice. Každé léto se zde pořádají tradiční krojované hody v čele s místní krojovanou chasou podporované obcí. V Brumovicích se narodil známý publicista a spisovatel Jan Herben, na kterého měl velký vliv T. G. Masaryk. Na jeho rodném domě je umístěna pamětní deska jako vzpomínka na tohoto slavného spisovatele z Brumovic (Emil Kordiovský a Jiří Danihelka, 1999).

Podle slov bývalého starosty obce Brumovice Josefa Charváta (1991, s. 64): „*Naším nejvýznamnějším rodákem byl spisovatel a žurnalista Dr. Jan Herben. Od roku 1886 vydával časopis „Čas“, za kterým stál T. G. Masaryk. Zde vzniklo mezi nimi trvalé přátelství. Herben stál u zrodu Československé republiky a napsal úvodní text k ústavě, který platí dodnes*“.

V Brumovicích je během roku pořádáno mnoho sportovních a kulturních akcí. Do společenského života v obci se zapojují svou činností místní spolky a občanská sdružení. Během roku se zde koná mnoho akcí. Začátek roku se nese ve znamení plesů (krojovaný,

maškarní a také hasičský ples), poté se zde konají různé hasičské či rybářské závody, hody a další akce, které baví všechny, od nejmenších po ty nejstarší. Obecní knihovna pořádá kurzy, soutěže a besedy, úspěch mají divadelní představení místních ochotníků a s kulturními programy pro veřejnost vystupují děti základní školy (Bedřichová, 2014).

1.8.2 Morkůvky

Obec Morkůvky, obklopená vinicemi, poli a lesem, je jedna z nejmenších v mikroregionu Hustopečsko, žije zde 480 obyvatel. První písemná známka o Morkůvkách pochází z roku 1350 a původní náves se nacházela v části, které se říká Kaštánka. K cennějším památkám se řadí barokní zvonice z 18. století a trojboká boží muka. Oblíbené jsou také procházky do místního lesa až k přírodní rezervaci Hrádek. Morkůvky jsou rodným místem československého stíhacího pilota generála Františka Peřiny, který má v obci své muzeum. Morkůvští si také váží lidového malíře Ludvíka Dobeše, který vkusně zachytil minulou dobu obce. Morkůvky také leží v regionu Hanáckého Slovácka a největší slavností jsou krojované vavřínecké hody, které se konají každý rok v srpnu. Kroj obléká nejenom mládež, ale i dospělí při mnoha příležitostech, jako jsou hody, tak i plesy či velikonoční zábavy (Morkůvky, 2013).

I přesto, že jsou Morkůvky nejmenší obcí ze všech zkoumaných, v rámci pořádání kulturních akcí by se vyrovnaly i některým velkým obcím či malým městům. Společenský život v obci je rok od roku aktivnější. Konají se zde nejrůznější akce pro děti, jako je dětský karneval, pálení čarodějnic nebo Morkůvská Heloudýně. Další oblíbené akce jsou už zmíněné hody, také burčáková a velikonoční krojovaná zábava. Místní obecní úřad se o svoji malou obec snaží starat co nejlépe, a proto pořádají také brigády úklidu obce nebo posezení se sponzory. Na počest a památku slavného generála Peřiny bylo v budově bývalé mateřské školy vybudováno Muzeum generálporučíka Františka Peřiny. V zimě se v Morkůvkách pořádá adventní aranžmá, košt mladých vín a celoročně je slyšet zpěv místních mužáků, kteří mnoho morkůvských akcí doprovázejí (Morkůvky, 2017).

1.8.3 Klobouky u Brna

Klobouky u Brna jsou město v polovině cesty mezi Brnem a Hodonínem. Nachází se v malebném údolí obklopené jihozápadními výběžky Ždánického lesa, kopců Zumperk a Nedánov a mnoha hektary vinohradů. Žije zde asi 2400 obyvatel (Klobouky u Brna, 2017).

Klobouky jsou oblast zemědělského typu, většina pracujících obyvatel však dojíždí za prací do blízkého Brna. Klobouky se dělí na několik částí – samotné Klobouky, Bohumilice a Martinice a jako jedno z mála menších měst se Klobouky mohou pyšnit rozsáhlou plochou náměstí. Přimo

na náměstí také sídlí kloboucký zámek, který je v majetku města a sídlí zde řada městských institucí. Nový městský celek zde byl vyměřen v těsném sousedství staré sídelní části – Ohava. Na počátku 19. století byly v Kloboukách dvě obecné školy, v roce 1897 výnosem Zemské školní rady byla zřízena škola měšťanská. Dnes v Kloboukách funguje základní škola, mateřská škola, víceleté gymnázium, střední odborná škola a základní umělecká škola. Díky tomu se do Klobouk sjíždí děti z okolních vesnic (Bobková, 1998).

Jednou z dominantních památek v Kloboukách je kaple sv. Barbory, ke které vede schodiště přímo od kostela sv. Vavřince. Typickou dominantou Klobouk je také větrný mlýn, po kterém je pojmenovaný městský občasník „Větrný mlýn“. Další významné památky Klobouk jsou například evangelický kostel Českobratské církve evangelické, anebo také městské muzeum (Matuszková, 1998). Město také žije bohatým kulturním životem. V Kloboukách u Brna se konají počátkem roku hlavně plesy (maškarní, krojový, radniční a školní), během roku nejrůznější besedy a vystoupení místních divadelních dobrovolníků, výstava vín, v květnu a září tradiční jarmark a první srpnový víkend se zde konají tradiční krojované hody a odehrávky hodů (Klobouky u Brna, 2017).

1.8.4 Boleradice

Boleradice se nachází v údolí potoka Haraska, mezi svahy z větší části pokrytými lesy a nad obcí v trati na Pasekách jsou dodnes pozůstatky bolederického hradu panů z Klobouk. Od 1. prosince 2006 se z obce Boleradice rozhodnutím Parlamentu České republiky stal městys a žije zde přibližně 900 obyvatel (Boleradice, 2017).

Horák (1995, s. 145) tvrdí, že: *„Lidé z okolí je nejčastěji vyslovují jako Bolehradice a jejich obyvatele nazývají Bolehradčáky. Až do roku 1924 zněl úřední název obce Polehradice, a po tomto datu byl změněn na Boleradice. V první písemné zprávě o obci, kterou je listina olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka z roku 1141, je obec uvedena jako Boleradice. Je tedy jednou z nejstarších v regionu a její počátky sahají až do dob Velké Moravy.“*

V Boleradicích je první stupeň základní školy, kam chodí také děti ze sousedních obcí. V současnosti pracuje v obci Divadelní spolek bratří Mrštíků Boleradice, který získal mnoho ocenění na celé řadě přehlídek amatérských divadelních souborů. V obci je stále živá tradice v podobně krojovaných hodů s tradiční zavádkou, každoročně v červnu a poté také v listopadu na sv. Martina. K památkám Boleradic se řadí kostel sv. Jana Křtitele, který patří k nejstarším církevním památkám v okrese Břeclav, památkově chráněná barokizující kaplička sv. Rocha a socha sv. Jana Nepomuckého (Boleradice, 2008).

V Boleradicích také vzniklo mnoho aktivních spolků a sdružení. Patří sem tak škola, hasiči, letecko-modelářský klub, motoklub, rybářský spolek, Sokol, Techsport, včelaři, vinařský spolek a zahrádkáři a v neposlední řadě divadelní spolek (Boleradice, 2017). Ochetnické divadlo v Boleradicích získalo díky více než stoleté tradici nejen mnoho zkušeností, ale i ocenění. Dnes se zde konají premiéry pětkrát i vícekrát do roka i s řadou repríz. V současnosti je boleradické divadlo fenomén na jihu Moravy a každý rok sem zavítá ne jedna desítka diváků (Divadelní spolek bratří Mrštíků Boleradice, 2015).

1.8.5 Kobyly

Kobyly je obec v malebně rozložené, mírně zvlněné krajině. Patří mezi větší obce v mikroregionu a žije zde nad 2000 obyvatel. Kobyly je čtvrtou největší obcí Velkopavlovické vinařské oblasti a každý rok začátkem března se zde koná Výstava vín. Kobyly, které patří také do Hanáckého Slovácka, udržuje lidovou tradici v tanci, nářečí a lidových zvycích. V dnešní době je zde také možné běžně potkat starší ženy ve všedním kroji. Převážně hody, konané vždy v červnu, jsou živou tradicí a zároveň setkáním a přehlídkou krojů nejenom místních, ale i přespolních (Kobyly, 2017). Po tradičních červnových hodech je v Kobyly populární také zarážení „zaklúkání“ hory, o kterém je více zmíněno v praktické části.

Bukovský (2002, s. 277) říká, že: „V rámci zachování tradičních a věky prověřených kulturních pozůstatků našimi předky nám v hojnosti zachovaných, měli bychom používat toto nám odkázané dědictví rozvážně, s tím vědomím, že po nás příchozí mohou na naši práci pohlížet kriticky, ale mohou se jí také inspirovat. Naše generace disponuje zdroji téměř nevyčerpatelnými, ze kterých lze hodně čerpat a které pramení z dřívější pestrosti vesnického společenského života.“

Spokojený život obyvatel i návštěvníků v obci se pořád zlepšuje. Během několika let zde proběhla přestavba místní základní školy, byla vybudovaná nová hasičská zbrojnice, bylo nově opravena orlovna a na místě rekultivované skládky vznikla odpočinková zóna s lesoparkem. Kulturní život obce byl a stále je velmi bohatý. Kromě zmíněných hodů, koštu vín a zarážení hory se zde vytváří i nové tradice jako je motorkářský sraz, letní vernisáž či hasičská soutěž. Obec od roku 1997 obohacuje aktivní činnost několika spolků (hasiči, Tělovýchovná jednota Sokol, Klub přátel historie) a všechny zajímavosti Kobyly protíná od roku 2005 turistická stezka (Prezentace obcí mikroregionu Hustopečsko, 2017).

1.8.6 Velké Pavlovice

Zmínka o Velkých Pavlovicích je starší více než 750 let a poprvé v roce 1676 se začíná o Pavlovicích mluvit jako o Velkých Pavlovicích. Dnes v Pavlovicích žije 3 086 obyvatel a od roku 1967 se Pavlovice pyšní statutem město. V Pavlovicích existují také nejrůznější spolky a organizace, např. svaz chovatelů, včelařů, zahrádkářů, dámský klub, klub důchodců, kynologický klub, sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, taneční skupiny, vinaři až po Letecký klub Nad krajem André. Jelikož zde žije přes tři tisíce obyvatel, město musí mít i dostatečnou občanskou vybavenost. Proto se zde nachází několik místní obchodů, specializovaných obchodů, knihovna, turistické centrum, fotbalová hřiště, hudební klub a další (Velké Pavlovice, 2017).

Pavlovice se dají definovat jako moderní, upravené městečko s historickými kořeny. Stojí zde zrekonstruované školní budovy 1. a 2. stupně ZŠ a gymnázium. Nejvýznamnějšími historickými památkami města jsou kostel Nanebevzetí Panny Marie a kontribučenská sýpka, největší historická stavba Pavlovic. To, co k tomuto městu nepochybně patří, je víno, meruňky a kroj. Je totiž centrem vinařství s hlavní odrůdou vín André. Nachází se zde velkopavlovické vinné sklípky, ve kterých se chlubí svým vínem nejeden místní vinař. Meruňka je typickým ovocem, které prezentuje Pavlovice, často je také nazývána Velkopavlovická meruňka. Obyvatelé Pavlovic žijí bohatým kulturním životem. Největší kulturní událostí jsou krojované hody, které se konají každý rok v srpnu, na podzim je to zase vinobraní a v zimě spousta tradičních vánočních koncertů (Prezentace obcí mikroregionu Hustopečsko, 2017).

1.8.7 Hustopeče

Město Hustopeče se nachází v centru jižní Moravy, nedaleko Pálavy a vodní nádrže Nové Mlýny, a žije zde přibližně 5800 obyvatel. Jelikož je tato oblast řazena k těm klimaticky nejteplejším v ČR, pěstuje se zde velmi kvalitní víno, což také přispívá k turistické atraktivitě regionu. Hustopeče jsou tak známým centrem pro milovníky vína a cykloturistiky zároveň, neboť Hustopečemi prochází nespočet cyklotras. Z Hustopečí také pocházela matka T. G. Masaryka, který se sem velmi často vracel a je mu tak věnováno několik pamětních míst. Na základě toho byly nejvýznamnější místa spojená s Masarykem zmapována a v roce 2009 zde byla otevřena naučná stezka Masaryk a Hustopeče (Hustopeče, 2016).

Hustopeče u Brna se dají charakterizovat také jako město, které nabízí kvalitu života i díky své dobré občanské vybavenosti. Obyvatelé Hustopečí, ale i ostatní naleznou ve městě všechny potřebné a důležité instituce a služby. Jsou zde dvě mateřské školy, dvě základní školy,

gymnázium a střední odborná škola a učiliště. Navíc je zde poskytována dobrá zdravotní péče díky nemocnici či poliklinice (Hustopeče u Brna, 2017).

V posledních 20 letech se v Hustopečích rozvíjí velmi bohatý kulturní život. K akcím periodicky pořádaným městským kulturním střediskem patří Setkání při dechovce, festival Sousedské divadlo, pořádání vánočního a velikonočního jarmarku, oslavy Dne matek, dětský karneval, novoroční a adventní koncerty, zájezdy, vzdělávací a pohybové kurzy apod. Poprvé v září roku 2008 se zde konala akce s názvem Pradědafest, plná taneční hudby, punku, rocku a reagee. Hustopeče se taky staly spoluorganizátorem mezinárodního hudebního festivalu Concentus Moraviae (Souznění Moravy). Oblíbenou a známou akcí jsou v Hustopečích Burčákové slavnosti (Nezhodová, 2010).

Ke sportovnímu využití slouží v Hustopečích kryty bazén, letní koupaliště či víceúčelová sportovní hala. Mezi další oblíbené akce se řadí Slavnosti mandloní a vína, Cykloputování krajem André, Hustopečské hody. V Hustopečích chodili stárci a chasa nejdříve v kyjovských krojích, po roce 2000 si však z iniciativy místního folklorního sdružení Hustopečská chasa zvolili kroj z oblasti Velkopavlovicka (Hustopeče, 2016).

2 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části práce jsou prezentovány výsledky kvalitativního výzkumu, který byl proveden během jara 2017 na základě rozhovorů s představiteli již zmíněných obcí. Všem sedmi vybraným respondentům bylo položeno osm konkrétních otázek, které byly následně zpracovány pomocí tabulek, díky kterým vznikla jasná představa o tom, které obce mají své specifické tradice, a naopak které tradice jsou pro všechny obce společné. Všechny tyto poznatky jsou rozvrženy do sedmi částí. Nejdřív je popsán cíl výzkumu, poté definována technika a metodika, výběr výzkumného vzorku, realizace a postup sběru dat a výsledky výzkumu jsou podrobněji zobrazeny v kapitole týkající se interpretace výsledků. Závěrem této části je diskuze a doporučení.

2.1 Cíl výzkumu

Cílem kvalitativního výzkumu bylo zjistit, jaké kulturní příležitosti a tradice jsou specifické pro konkrétní obce v mikroregionu Hustopečsko a které tradice mají všechny obce společné a jsou tak typické pro tuto kulturní oblast. Všechny poznatky byly zjištěny díky předem dohodnutým rozhovorům s představiteli vybraných obcí. Na základě toho bylo zjištěno, jaké kulturní příležitosti a tradice se ve vybraných obcích dodržují, kdo tyto akce pořádá, které subjekty tyto akce finančně zajišťují, zda tradice a kultura v obcích spíše upadá, nebo se rozvíjí, zda konané akce pomáhají rozvoji cestovního ruchu, a v neposlední řadě, jak jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj. Ze získaných dat a informací v praktické části vynikly rozdíly, které mezi obcemi v dodržování tradic jsou, a mohlo tak být vytvořeno závěrečné doporučení.

2.2 Technika a metodika sběru dat

Pro výzkumnou část bakalářské práce byl použit kvalitativní výzkum, který je prováděn na menším počtu respondentů, například jen na skupinách o několika lidech. Zaměřuje se na intenzivní šetření týkající se vysvětlení motivace, přání, postojů, názorů a potřeb respondentů (Urban, 2011).

„Mnoha úskalím se vyhýbá jednoduchá definice kvalitativního výzkumu podle Strausse a Corbinové, kteří za něj považují jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Přitom uvažují výzkum, který se může týkat života lidí, historie i chodu organizací, společenských hnutí a vzájemných vztahů.“ (Hendl 1999, s. 15)

Kvalitativní výzkum se snaží zkoumané jevy popsat a vysvětlit jejich jedinečnost, s odhalením jejich specifických rysů, které nejsou postižitelné při kvantitativní analýze hromadných jevů. V kvalitativním výzkumu se nevytvářejí hypotézy předem, ale tvoří se v průběhu zkoumání. Cílem je porozumět subjektům a jevům, objasnit příčiny jejich stavu a chování. Proto je pro kvalitativní výzkum typické, že sleduje vnitřní, subjektivní stavy, okolnosti, prožitky aktérů pozorovaných procesů (Průcha, 2014).

Úkolem kvalitativního výzkumu je podle Surynka (2006) vypátrat neznámé skutečnosti o sociálních a sociálně – psychických jevech, a to především o existenci těchto jevů, o jejich vlastnostech a funkcích a o faktorech, které tyto jevy ovlivňují nebo s nimi jinak souvisejí. Kvalitativní výzkum se orientuje na pochopení smyslu jednajících sociálních subjektů.

Mezi výhody kvalitativního výzkumu se řadí možnost získat podrobný vhled do případů (jedinci, jevy, události), subjekty a jevy jsou zkoumány ve svém přirozeném prostředí. Vytváří se možnost zkoumat procesy v jejich průběhu a formulovat a modifikovat teorie během výzkumu. Nevýhodou je fakt, že sběr dat je většinou časově i procedurálně náročný, výběr subjektů může být ztížen jejich neochotou ke spolupráci, výsledky také mohou být ovlivněny osobními preferencemi a postoji výzkumníka a výsledky nejsou vyjadřovány jednoznačně a většinou je nelze kvantifikovat (Průcha, 2014).

Jako metoda sběru dat byl vybrán osobní rozhovor (interview), který se řadí spolu s dotazníkem mezi nejvyužívanější techniky sběru dat v mnohostranném, rozsáhlém empirickém sociologickém výzkumu (Surynek, 2006). Pojem interview je velmi široký a z toho důvodu může znamenat vše, co je vizí mezi dvěma nebo více osobami. I přesto je to termín používaný spíše pro setkání zvláštního typu, nikoli pro pravidelné kontakty. Podle definice slovníku je interview ústní pohovor žadatele o práci na vyšších místech, konverzace mezi reportérem a osobou veřejného zájmu, používá se jako základ pro vysílání, zveřejňování, setkání osob tváří v tvář a další (Etchegoyen, 2005).

Rozhovor se dělí podle míry formalizace na nestandardizovaný, standardizovaný a polostandardizovaný. Pro účely této práce byl použit rozhovor polostandardizovaný. Tato technika má výhody jak standardizovaného, tak nestandardizovaného rozhovoru, ale zároveň je v určité míře zasažena i nevýhodami obou předchozích. Nevýhodami jsou zejména velká náročnost na tazatele, obtížná statistická zpracovatelnost výsledků a i to, že téma rozhovoru je předem dáno bez ohledu na zájem respondenta (Surynek, 2006).

Kozel a kol. (2011, s. 191) uvádí, že: „v případě polostrukturovaného rozhovoru má tazatel k dispozici seznam otázek, které musí zaznít (zpravidla vede část rozhovoru ve stanoveném pořadí). Znění otázek, případně další dotazy volně doplňuje, např. podle znalosti respondenta.“

V polostrukturovaném rozhovoru se navíc aktivita interviewujícího dále zvyšuje. Jelikož má předem připravený seznam otázek, způsob a forma odpovědí na tyto otázky zůstává nadále víceméně volná. Respondent si sám může vybrat, jakým způsobem odpoví (Ferjenčík, 2010).

2.3 Výběr výzkumného souboru

Kvalitativní výzkum se zaměřuje hlavně na rozdíly a specifika tradic a příležitostí sedmi zkoumaných obcí mikroregionu Hustopečsko. Na základě toho bylo jako výzkumný soubor vybráno sedm představitelů z každé obce, kterým bylo položeno osm konkrétních otázek.

Jelikož se jedná o obce nejrůznějších velikostí, mají také rozdílně vedenou samosprávu. V menších obcích, konkrétně v Brumovicích, Morkůvkách, Kobylí a Boleradicích byly kontaktováni přímo starostové obcí. Velké Pavlovice, Klobouky u Brna a Hustopeče mají statut města a ve věcech kultury a propagace obce mají svoje speciální odbory, na které bylo buď odkázáno, nebo byly přímo kontaktováni. Konkrétně město Hustopeče má na městském úřadě odbor Marketing a kultura. V ostatních obcích se jednalo spíše o informační centra či knihovny. Nejednalo se tedy ve všech případech o rozhovory s hlavními představiteli obcí, tedy starosty či místostarosty, ale i o další obyvatele dané obce. Důležitá při výběru respondentů byla také znalost dané problematiky, jejich zájem o tradice, zvyky a kulturní příležitosti.

Tab. 1: Vybraní respondenti

OBEC	KDE	S KÝM
Brumovice	Obecní úřad	Antonín Košulič (starosta)
Morkůvky	Obecní úřad	Brigita Petrášová (starostka)
Klobouky u Brna	Městská knihovna	Jana Prčíková (kulturní referentka)
Boleradice	Obecní úřad	Bohuslav Barek (starosta)
Kobylí	Obecní úřad	Mgr. Pavel Kotík (starosta)
Velké Pavlovice	Ekocentrum Trkmanka	Bc. Zita Dvořáková, MSc (ředitelka příspěvkové organizace)
Hustopeče	Městský úřad	Ing. Jana Hrádková (vedoucí odboru pro marketing a kulturu)

Zdroj: vlastní zpracování

Během jara 2017 byli tedy všichni zvolení respondenti (viz tabulka č. 1) kontaktováni pomocí e-mailu či telefonicky a následně také osobně. Při domluvených schůzkách byly respondenti

nejdříve seznámeni se záměrem a informacemi o tématu bakalářské práce, časové náročnosti rozhovoru a na základě toho bylo domluveno konkrétní datum rozhovoru. Předem byl také všem respondentům poskytnut seznam otázek, případně po domluvě zaslán e-mailem. Většina respondentů otázky předem vyžadovala, protože chtěli mít jasnou představu o obsahu rozhovoru a mohli se tak na dané otázky předem připravit.

2.4 Realizace a postup sběru dat

Síla sběru kvalitativních dat je podle Hendla (1999) založena na jejich přirozeném uspořádání a popisu každodenního života. Jsou vyznačovaná místní zakotveností společně s kontextem jejich dění. Mají být bohatá, podrobná za delší časový interval, přitom se snažíme jít za Co a Kolik a blížit se k Proč a Jak. Jako metoda sběru dat byl zvolen interview, který se podle jednoho z pravidel vybírá na základě toho, když nás zajímá, co si lidé myslí, jak cítí, čemu věří atd. Dalším doporučením je dostatečná příprava celkového plánu organizace sběru dat. Ten slouží jako kontrola toho, že jsou všechny informace získávány odpovídajícím způsobem a ve vhodnou dobu. Jelikož se často jedná o informace osobního charakteru, musí být zaručena ochrana před zneužitím a vedena dokumentace jednotlivých etap sběru dat.

Na začátku celého výzkumu bylo vytvořeno osm otevřených otázek, logicky seřazených, které jsou uvedeny v příloze A. Získávání nových potřebných (subjektivních) informací pomocí otevřených otázek je optimální volbou, avšak jejich zpracování bývá z finančního, časového i odborného hlediska náročné (Urban, 2011). První otázka z rozhovoru se týkala kulturních příležitostí a tradic, resp. těch, které se v obcích dodržují. Tato otázka tvořila základ celého rozhovoru, byla také nejvíce objemná na informace a od toho se poté rozhovor dále odvíjel. Další otázky směřovaly k tomu, kdo zmíněné tradice a příležitosti pořádá a financuje. Na ně navazovaly otázky týkající se dotací a toho, jestli obec někdy žádala o finanční podporu/dotaci v rámci kultury a rozvoje obce, jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí a zda tradice a kultura v obci spíše upadá, anebo se rozvíjí. Poslední otázky směřovaly na rozvoj cestovního ruchu a k tomu, jak jsou kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj. Všechny otázky byly v průběhu rozhovoru doplněny dalšími vhodnými otázkami k rozvedení tématu. Sběr kvalitativních dat se uskutečnil na místech předem domluvených s respondenty. Jednalo se zejména o kanceláře obecních úřadů, městských úřadů, knihovny či prostory místního ekocentra (viz tabulka č. 1). Atmosféra při rozhovorech byla velmi příjemná, často neformální a ve všech případech bez rušivých elementů. Díky sesbíraným informacím z rozhovorů vznikla konečná interpretace výsledků.

2.5 Interpretace výsledků

Na základě již zmíněného kvalitativního výzkumu byly uskutečněny rozhovory, díky nimž bylo možné získat informace o tradicích a kulturních příležitostech v jednotlivých obcích. Tyto rozhovory jsou uvedeny v příloze B. Pro lepší přehled byly všechny zmíněné tradice a příležitosti zpracovány do tabulky, která je obsažena v příloze C. Interpretace výsledků je dále podrobněji zpracovaná do čtyř částí, z čehož:

- první se týká kulturních příležitostí a tradic, které jsou pro všechny vybrané obce mikroregionu Hustopečsko *společné*,
- dále jsou analyzovány *specifické* tradice konkrétních obcí,
- jsou představeny *ostatní* kulturní příležitosti a tradice, které se konají ve většině obcí,
- na závěr jsou také interpretovány zdroje financování těchto kulturních příležitostí a tradic.

Celý text je dále doplněn tabulkami, které se týkají konkrétních příležitostí. Vybrané příležitosti jsou dokumentovány fotografiemi, které jsou uvedeny v příloze D.

2.5.1 Společné kulturní příležitosti a tradice

Mikroregion Hustopečsko a jeho obce, které jsou součástí Hanáckého Slovácka, se mohou pyšnit spoustou kulturních příležitostí, tradic a zvyků. V některých obcích se snaží dodržovat tradice tak, jak to bývalo kdysi, hledají ve starých spisech a na dobových černobílých fotografiích, jinde zakládají tradice nové. Nicméně ve vybraných obcích se najdou kulturní příležitosti a tradice, které mají všechny obce společné. Jejich výčet a následná charakteristika je uvedena níže a v tabulce č. 2, v níž jsou vypsány tak, jak se víceméně konají v průběhu kalendářního roku.

Tab. 2: Společné příležitosti a tradice

Společné příležitosti a tradice ve všech obcích
Tři králové
Plesy
Velikonoce
Vinařské akce, výstavy
Hody
Jarmarky
Mikuláš
Vánoční zpívání

Zdroj: vlastní zpracování

Tři králové

Začnu-li od začátku, v obcích se každoročně začátkem ledna, konkrétně 6. ledna, dodržuje tradice Tří králů. Už z názvu vyplývá, že byli tři a že byli také králové. Až pozdější tradice přinesla jejich jména, nejčastěji Kašpar, Melichar a Baltazar. Většinou je tento zvyk v obcích chápán spíše jako svátek náboženský. Má vnést do rodin klid a pohodu. Na základě toho chodí zejména mladší děti (s doprovodem dospělého), převlečené za Tři krále do každého domu v obci, zpívají a domy, které navštívily, označují iniciály jmen Tří králů (K+M+B). Několik posledních let ve spolupráci s farnostmi, spolky či školami probíhá zároveň Tříkrálová sbírka pod záštitou Charity ČR.

Plesy

Zejména v měsíci únoru a březnu žijí obce sezónou plesů. Plesy pořádají různé subjekty, nejčastěji se jedná o obce či města, potom o místní spolky. Spadají sem tedy plesy obecní, městské, radniční, plesy Sokola, školní, myslivecké, krojované, sportovní, zahrádkářské, hasičské. Patří sem i plesy maškarní, které jsou zvlášť pro dospělé a potom dětské karnevaly pro děti. Konkrétně v Hustopečích a Velkých Pavlovicích mají včetně plesů i country bál a ve Velkých Pavlovicích ještě Společenský ples Modrých hor. Tyto kulturní příležitosti probíhají v sálech společenských domů, kulturních domech a místních sokolovnách.

Velikonoce

Velikonoce jsou asi nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Často jsou Velikonoce brány jako symbol jara a plodnosti, časem veselí. Dnes jsou i komerčně významné, navazuje na ně mnoho dalších tradic a zvyků. Ženy a dívky na Velikonoce chystají dobré jídlo a pití, pečou velikonočního beránka, předem sází obilí na dekoraci umělých kuřátek a zdobí vajíčka. Muži a chlapci se zase připravují pletením „pomlázky“, někde „žíly“. Na Velikonoční pondělí pak hned od rána muži a chlapci chodí po jednotlivých domech se svými pomlázkami na „šlaháčku“. Podle tradice by měli při „šlehání“ žen a dívek říkat koledu, říkanku a ženy a dívky jim na oplátku věnují barevné, zdobené vajíčko. Podle pověstí by měly být dívky na Velikonoce vyšlehány, aby zůstaly zdravé a plodné. Tradiční na Velikonoce v Morkůvkách a v Boleradicích je také to, že na „šlaháčku“ chodí krojovaná chasa. Stárci se ráno obléknou do krojů a vyrazí po obci. V Boleradicích již několik let chasa plete před Velikonocemi jednu, několik metrů dlouhou pomlázku, se kterou poté chodí najednou například sedm krojovaných chlapců.

Vinařské akce, výstavy

Jižní Morava, Mikroregion Hustopečsko a jeho obce jsou velmi známé jako oblast pěstování révy vinné, tedy hroznů a vína. S tím souvisí nespočet vinařských akcí, koštů a přehlídek vín. Často se jedná o výstavy vín, kde jsou posuzována a „koštována“ mladá i starší vína a vinaři si navzájem sdělují své pocity z úrody a sklizně. Tyto příležitosti jsou taky brány jako podporující obce v rámci cestovního ruchu, jelikož právě na akce tohoto druhu jezdí nejvíce lidí, kteří se ubytovávají v místních penzionech a stravují v místních restauracích. V každé obci mají tyto akce pojmenované jinak, jinak organizované, nicméně se ve většině případů jedná o to samé. Výstavy vín se konají na jaře, v Kloboukách mají Velikonoční výstavu vín, ve Velkých Pavlovicích pořádají Krajem vína – májové putování okolím Modrých hor, v Hustopečích je tradiční Májový košt vín, v Morkůvkách mají v prosinci Košt mladých vín anebo v Kobylí se koná v zimě Svěcení vína. Tyto akce pořádají vinařské spolky, které žádají o finanční podporu z Vinařského fondu ČR.

Jarmarky

Jarmarky jsou záležitostí historickou a fungují řadu let a jsou příznivé nejenom pro milovníky kultury a folkloru. V obcích se konají velmi často, někde i víckrát do roku a většinou mají svoje zaměření. Velmi známý je jarmark na 1. máj, který se koná v Kloboukách u Brna. Při této příležitosti do Klobouk přijede řada lidí z okolí, jsou zde různé zábavné atrakce pro děti, různorodé stánky s jídlem a dalšími řemesly, ukázky z dílen Diakonie Betlém, u prodejců lze zakoupit také květiny, bylinky, přísadu zeleniny a celý jarmark doprovází místní dechová hudba. Další jarmark v Kloboukách je poté v září, Svatováclavský. Mnoho jarmarků je i v Hustopečích, konají se v období Velikonoc, Mikuláše a Vánoc. Další jarmarky jsou většinou vánoční, spojené s výrobou adventních věnců a prodejem nejrůznějších vánočních doplňků a svíček. V Morkůvkách se koná taktéž, nicméně s názvem Adventní aranžmá, kde jsou věnce a svícny tvořeny přímo na místě a lidé si mohou přijít věneček udělat sami.

Mikuláš

Mikuláš je jednou z tradic, která značí blížící se Vánoce. V každé obci se domluví skupinka minimálně tří osob, které představují Mikuláše v doprovodu čerta a anděla. Tato skupinka obchází domácnosti s menšími dětmi v předvečer sv. Mikuláše, tedy 5. prosince. Mikuláš s andělem roznáší dětem dárky, zatímco čert se stará o symbolické potrestání a strašení zlobivých dětí. Později večer pak děti nachází tzv. mikulášskou nadílku v podobě různých pamlsků a cukrovinek. V této tradici se jedná spíše o samotný zážitek než o dary.

Vánoční zpívání

Vánoční zpívání je tradicí spíše komornější, pro místní obyvatele. Obce mají tuto tradici spojenou s rozsvícením vánočního stromu. Jsou to příležitosti, kde se sejdou obyvatelé obce u nazdobeného vánočního stromu a zpívají vánoční písně, připravují se a ladí atmosféru na nadcházející vánoční čas. Při této příležitosti v Kloboukách u Brna také napomáhá místní základní umělecká škola zpěvem svých žáků. Většinou se tyto tradice konají před nebo při prvním adventu pod iniciativou obcí a měst.

Hody

Již při rozhovorech s vybranými respondenty byla odpověď na první otázku, týkající se kulturních příležitostí a tradic konaných v obci, téměř ve všech případech stejná – hody. Díky tomu se věnuje tradici hodů závěr celé této části společných tradic a charakterizuje tuto tradici podrobněji. Hody se v obcích slaví jako křesťanský svátek, na základě čehož chodí krojovaní v sobotu nebo v neděli na mši do kostela, ale jsou také časem veselí a hojnosti. Hody nemají stanovený jednotný termín a konají se v každé obci v různý čas. Ve vybraných obcích mikroregionu Hustopečsko se hody konají většinou v letních měsících, nicméně často připadají na svátek patrona místního kostela a podle toho jsou také nazývány. Můžou tak být hody Kateřinské, Václavské, Vavřínecké, Císařské apod. Hody jsou rozděleny do několika částí podle jejich časového průběhu, kam se řadí samotné přípravy na hody, stavění máje, hody, zavádka a odehrávky hodů nebo hodky.

Přípravy

Hlavními postavami hodů jsou stárci a stárky. Přípravy na hody začínají tím, že se musí vytvořit krojované páry a sehnat mládež, která v kroji půjde, což bývá v některých obcích těžkým úkolem. V Kobylí, Velkých Pavlovicích či v Hustopečích se chasa předem domlouvá a chodí i podle ročníků. To jsou ale obce, které nemají o krojované páry nouzi, a v průvodu obcí jde několik desítek těchto párů. Další činnosti jsou pak víceméně na krojované chase. Schází se, tvoří mašličky na sóla, pár dní před hody uklízí taneční plochu a domlouvají se na jízdě pro máju. Součástí příprav je samozřejmě i příprava samotného dívčího a chlapeckého kroje, které mnohdy trvá i několik měsíců. Sukně a dívčí rukávce se škrobí, zalamují, chlapecké košile žehlí, boty leští apod. Z vybraných obcí mají velmi podobný kroj obce Brumovice, Morkůvky, Boleradice a Klobouky u Brna, druhou skupinu s podobným krojovým oděvem tvoří obce ostatní, tedy Kobylí, Velké Pavlovice a Hustopeče.

Stavění máje

Veselí začíná většinou už ve čtvrtek nebo v pátek před hody stavěním máje. Sejde se celá obec a začne stavění, které je vnímáno jako hodové, ale ještě neformální. Rozdíl je ten, že některé obce máju staví ručně, jiné jeřábem. Stavění máje ručně je více oblíbené, samozřejmě trvá i delší dobu, nicméně se jedná o velký zážitek. Obě varianty mají své pro a proti, zejména co se bezpečnosti týče. Ručně se mája staví ve většině obcí, výjimkou jsou Brumovice a Klobouky u Brna.

Hody

Po úspěšném postavení máje můžou začít hody. Většinou trvají dva až tři dny, společně všechny obce mají minimálně jedno krojované odpoledne, dvě večerní zábavy a po celou dobu hraje dechová hudba. Jak již bylo zmíněno, hody jsou křesťanský svátek, a proto chodí krojovaná chasa v sobotu nebo v neděli na mši do kostela. To se dodržuje zejména v Boleradicích, Velkých Pavlovicích a Hustopečích. Samotné hody začínají zvaním stárků po obci s kapelou. Chodí do každého domu, „juchají“ a zvou na hody a zábavu. Mezitím se dívky chystají do kroje, jelikož jejich oblékání s několika spodničkami trvá další dobu. Krojovaná chasa také žádá starostu o stárkovské právo. Ve většině obcí dostane chasa od starosty povolení ústně, v Morkůvkách písemně a v Kobylí dostávají jako symbol stárkovského práva stárce „fedro“ od starosty první den hodů, v sobotu. Odpoledne následuje krojovaný průvod obcí, kterého se účastní všichni krojovaní, i ti nejmenší. Na „place“ pod májí se potom tančí, zpívá, hoduje a vyvrcholením celých hodů je tradiční zavádka.

Zavádka

Zavádka je tradiční hodový tanec, který za zpěvu mužáků a ostatních zpěváků tančí stárce a stárky. Zpívá se o dění v obci a o krojovaných párech. Tento tanec je typický pro všechny obce mikroregionu Hustopečsko při konání krojovaných hodů.

Odehrávky hodů, hodky

Odehrávky hodů nebo hodky se týkají pouze dvou obcí. Za dva týdny po hodech se konají v Kloboukách u Brna odehrávky hodů a za pár dní po hodech ve Velkých Pavlovicích mají krojované hodky. Jedná se opět o zábavy, které uzavírají hodové veselí.

Tímto byla přiblížena tradici hodů, která se stále ve všech obcích mikroregionu Hustopečsko dodržuje. Ne všichni obyvatelé však mají k dodržování tradic a zvyků stejný vztah, ale tím, že mladí lidé mají o kraj zájem a rodiče je v tom podporují a kroje obnovují nebo pořizují nové, bude tato tradice uchována i pro další generace.

2.5.2 Specifické kulturní příležitosti a tradice

I přesto, že vybrané obce mikroregionu Hustopečsko mají mnoho kulturních příležitostí a tradic společných nebo alespoň velmi podobných, najdou se i takové, které dodržují ojedinělé historické či novodobější tradice, jež jinde nemají (viz tabulka 3).

Tab. 3: Specifické příležitosti a tradice

Specifické příležitosti a tradice jednotlivých obcí	
Košť svařáků	Brumovice
Slavnosti mandloní a vína	Hustopeče
Masopust	Hustopeče
Ostatky	Velké Pavlovice
Přehlídka dětských folklorních souborů	Klobouky u Brna
O malovanou pantličku Augusty Šebestové	Kobylí

Zdroj: vlastní zpracování

Košť svařáků

Košť svařáků v Brumovicích se řadí spíše k těm novodobějším tradicím, konal se již po desáté a sklízí velký úspěch. Každý může přinést v litrové termosce vzorek svého svařeného vína, který je pak zařazen do koštu a následného vyhodnocení. Každý návštěvník obdrží u vchodu malou „koštovačku“ s tužkou a papírem, na který se hodnotí jednotlivé svařáky. Vítěz získává putovní pohár. Součástí celé akce je rovněž tombola a doprovází ji hra kapely. Jedná se o poměrně originální tradici, možná i proto se koštu zvedla návštěvnost a zájem o něj.

Slavnosti mandloní a vína

Díky velmi teplé oblasti se v Hustopečích daří pěstování mandloní. Nachází se zde největší mandloňový sad ve střední Evropě a spousta turistů sem proudí právě kvůli těmto sadům. Vznikla zde Mandloňová stezka a město Hustopeče má mandloň i ve svém znaku. Proto se každý rok konají slavnosti na počest mandloní v Hustopečích. Celá akce se pořádá koncem března právě v čase, kdy mandloňe rozkvétají. Během celého dne je v Hustopečích bohatý kulturní program, gurmánské mandlové speciality v místních restauracích a krásný výhled do okolí se všem návštěvníkům otevírá z Mandloňové rozhledny na Starém vrchu. Jako doprovodný program slouží jízdy koňským povozem, krmení zvířat, jízda na ponících, dílničky pro děti anebo prohlídky místních kostelů. Pro milovníky vína jsou také v ulici Na Hradbách otevřené sklepy. Celá tato tradice je pod záštitou a organizací města Hustopeče.

Masopust

Další specifickou tradicí je v Hustopečích masopust. Masopust neboli fašank začíná 6. ledna svátkem Tří králů a vrcholí v posledních třech dnech před svátky Velikonoc. Hustopečemi v tu dobu chodí fašankový průvod masek, který končí masopustní zábavou. Posledním dnem tohoto období je Popeleční středa a začíná půst. Tato tradice se zde koná každý rok, první víkend v únoru a součástí je i tradiční zabíjačka, průvod masek, tombola a košt místních vín. Masopust je zde tedy po celou dobu provoněný jídlem, pálenkou, je časem zabíjaček a lidového veselí. Zakladateli a spolupořadatelé tradičního Hustopečského masopustu na Turhandlích jsou společnosti M. S. Quatro a hotel Rustikal. S masopustem souvisí i několik lidových pranostik.

„Jaké je počasí na masopustní neděli, takové bude na sena,

jak na masopustní pondělí, takové očekávej na žitné žně,

a jak o masopustním úterý, tak bude na žně pšeničné.“

„Jaké je masopustní úterý, takový bude podzim.“

„Svítlí-li na masopustní úterý slunce, urodí se v hojnosti žito, hrách i pšenice.“

(Knihovna Brumovice 2017, online)

Ostatky

V Hustopečích masopust, ve Velkých Pavlovicích ostatky. Jedná se ve své podstatě o to samé, nicméně obě města si tuto tradici dělají po svém. Celá tradice ostatků ve Velkých Pavlovicích začíná na nádvoří Ekocentra Trkmanka, kde dá pan starosta svolení k obchůzce po obci, jak to bývalo dříve tradiční, a lidé se vydají v různých maškarách průvodem s hudbou a zpěvem Velkými Pavlovicemi. Nenavštěvují domy, ale domluví si vždy pár zastávek u místních vinařů, kteří je pohostí, maškary jim na oplátku zatančí, zazpívají, popřejí dobrou úrodu a pokračují k dalšímu domu. Nakonec se vrací do sokolovny, kde probíhá pásmo vystoupení. V něm se představí jednotlivé soubory i členové průvodu a do toho se přidávají další. Celá zábava se nese spíš v neformálním a uvolněném duchu. Ke konci zábavy se pochová basa a začne půst. Celá tato akce, již tradice, se konala potřetí a pokaždé poslední ostatkovou sobotu před půstem.

Přehlídka dětských folklorních souborů

Přehlídka dětských folklorních souborů se koná v Kloboukách u Brna tradičně každý druhý rok. Akci pořádá město Klobouky společně s městským gymnáziem a zvou na tuto akci několik dětských souborů. Naposledy to byly DFS z Ratíškovic, Velké nad Veličkou, Blanska, Šakvic, Bzence, Starého Poddvorova a samozřejmě se účastnil i kloboucký Fěrtůšek. Přehlídka započne

slavnostním průvodem po městě a otevírají ji zpěvy lidových písniček a cimbálové muziky. Dalším programem je vystoupení desítek tanečníků od těch nejmenší až po ty nejzkušenější. Původně se akce pořádala v prostorách venkovního kina, avšak po rekonstrukci místní sokolovny se akce přesunula právě tam. V jeden okamžik je tak možné spatřit směsici různorodých krojů, tanců, slyšet spoustu nádherných lidových písní, což také napomáhá oživovat kulturní tradice a příležitosti.

O malovanú pantličku Augusty Šebestové

Dříve soutěž, dnes už pouze přehlídka dětských krojovaných zpěváčků v Kobylí. Nejedná se, jako při přehlídkách dětských folklorních souborů, o skupinky dětí, nýbrž o jednotlivce z okolních obcí, mladé krojované zpěváčky od zhruba čtyř let. Tato tradice se dodržuje každý druhý rok vždy v březnu, vystupuje na ní přes 60 dětí z okolních sedmi vesnic a na konci dostane každý zúčastněný ocenění za účast. Na této tradici se podílí nejenom obec Kobylí, ale i místní základní škola.

2.5.3 Ostatní kulturní příležitosti a tradice

V obcích mikroregionu Hustopečsko je dále spousta kulturních tradic a příležitosti, ty však nespádají do tradic společných, jelikož se nedodržují ve všech obcích. V zobrazené tabulce č. 4 jsou vypsány konkrétní kulturní příležitosti a tradice a k nim i příslušné obce.

Tab. 4: Ostatní příležitosti a tradice

Ostatní příležitosti a tradice v obcích	
Zábavy, festivaly	Morkůvky, Velké Pavlovice
Otevřené sklepy	Brumovice, Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Burčákové zábavy, slavnosti	Morkůvky, Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Svatomartinské slavnosti	Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Zarážení hory	Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Akce mateřské a základní školy	Brumovice, Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče, Boleradice, Klobouky u Brna
Tematické běhy	Brumovice, Kobylí, Velké Pavlovice
Štěpánská zábava, zpívání	Morkůvky, Boleradice, Kobylí
Lampionový průvod	Brumovice, Boleradice, Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Pálení čarodějnic	Morkůvky, Boleradice, Kobylí, Velké Pavlovice, Hustopeče
Divadelní představení	Brumovice, Boleradice, Klobouky u Brna, Kobylí, Hustopeče

Zdroj: vlastní zpracování

Zábavy, festivaly

Jelikož mají obce často velmi podobné nápady i zábavy, zařadila jsem různé místní festivaly, hudební zábavy a ochutnávky do této kategorie. Jsou to spíše tradice novodobější a konají se především v Morkůvkách a Velkých Pavlovicích. V Morkůvkách se koná tradiční akce Heloudýně, při níž probíhá soutěž ve vyřezávání dýní v kategoriích dětí i dospělých, ochutnávají se dýňové pokrmy. Tento rok se opět uskuteční velmi oblíbený domácí festival Chilli for people, na kterém můžete ochutnat různé pokrmy z chilli. Ve Velkých Pavlovicích mají zase Veselé dýňobraní, Velkopavlovický gulášfest, Velkopavlovické meruňkobraní aneb Meruňky na talíři, kde se ochutnávají různé pokrmy z meruňek. Tyto zábavy pořádají místní spolky za podpory obce nebo města.

Otevřené sklepy

Otevřené sklepy jsou tradiční akcí v Brumovicích, Kobylí, Velkých Pavlovicích a Hustopečích. Jsou to především akce, stejně jako výstavy vín, které velmi podporují cestovní ruch. Účastní se jak turisté, tak i místní a obchází podle vytvořené mapky otevřené sklepy jednotlivých místních vinařů. Velmi podobná a oblíbená akce je i Krajem André, jedná se o cyklostezku, která začíná a končí v Hustopečích a pokračuje přes Velké Pavlovice, Kobylí a další. Tyto akce pořádají vinařské spolky.

Burčákové zábavy, slavnosti

S blížícím se podzimem nastává v této vinařské oblasti období burčáku. Z konkrétních sedmi obcí se jen v Morkůvkách chodí na Burčákovou zábavu v kroji, na sóle se místo vína nalévá burčák. V Kobylí a Velkých Pavlovicích mají Putování za burčákem a největší a nejznámější akcí tohoto druhu v rámci mikroregionu jsou Burčákové slavnosti v Hustopečích. Konají se na náměstí v Hustopečích a trvají tři dny, od pátku do neděle. Celý víkend probíhají různá vystoupení, představení, průvody masek a náměstí je plné stánků, květin, ukázek tradičních řemesel a dobrého jídla a pití. Tento rok bude již 23. ročník a slavnost se tak bere jako tradiční. Ze svých zdrojů je slavnost pořádána městem Hustopeče.

Svatomartinské slavnosti

Svátek svatého Martina se dodnes připomíná v Kobylí, Velkých Pavlovicích a Hustopečích. Svátek je spojený nejčastěji s pořádáním svatomartinských slavností, kde se poprvé ochutnává svatomartinské víno. V Hustopečích tedy mají pravidelně Oslavu svatomartinských vín a husí, ve Velkých Pavlovicích tradičně Otevřené vinné sklepy. Nová tradice je to v Kobylí. Jedná se

o Martinské hodové zpívání, probíhá první víkend v listopadu a je to přehlídka mužáckých sborů na počest Martinských hodů, které zde do roku 1984 bývaly pravidelně.

Zarážení hory

Zarážení hory je typické pro Kobyly, dále Velké Pavlovice a Hustopeče. Zvyk zarážení hory předznamenává dozrávání vína a s ním související zákaz vstupu do vinohradu. Dříve byl tento zvyk velmi důležitý. Měl varovat před vstupem do vinice ty, kteří v něm neměli co pohledávat a kteří v těchto místech nevlastnili vinice. Dnes si tento zvyk, který má kořeny až ve středověku, připomínají obce různými divadelní představení a scénkami. V Kobyly zarážení hory začíná odpoledne vystoupením místních a přespolních pěveckých sborů. Následuje scénka zarážení hory, kde se zarazí hora, aby se nemohlo vstupovat do vinohradu, a pak pokračuje další kulturní program. Ve Velkých Pavlovicích a Hustopečích zarážení hory souvisí také se slavnostmi vinobraní a výstavou vín. Zarážení hory organizují města a místní spolky, v Hustopečích pomáhá krojovaná chasa. Ta se po nominační výstavě vín seřadí před kulturním domem a jde do ulice Na Hradbách, kde má připravené klasické písmo zpívání, tance a scének.

Akce mateřské a základní školy

Hlavně v malých obcích je velmi důležitá a prospěšná činnost mateřských a základních škol. Ty jsou téměř ve všech obcích, výjimkou jsou Morkůvky. Spolupráce těchto škol a místních spolků je v menších obcích důvodem konání většího počtu akcí, tradic a kulturních příležitostí. Dětské kroužky a školní vystoupení, Dny matek a dětské vánoční besídky jsou totiž součástí kulturního života ve většině obcí.

Tematické běhy

Láczarman v Kobyly, Běh parkem Dr. Jana Herbena v Brumovicích a Běh o velkopavlovickou merunku ve Velkých Pavlovicích. Všechny tyto akce jsou tradiční a spojené s určitou událostí, osobou nebo věcí. Kobyly má běh do kopce Lácery, který pořádá Orel Kobyly společně s obcí. Akce startuje i končí u obecního úřadu a je to klasický běh na čas. Účastní se i rodiny s dětmi, které jej berou spíše než běh jako vycházku. Brumovice jsou rodištěm Jana Herbena, je po něm pojmenován i malý park a na počest se tak každý rok pořádá tento běh. Pavlovice jsou známe nejen dobrým vínem, ale také pěstováním meruněk, a právě proto se toto ovoce stalo i součástí názvu běhu na čas, který pořádá město Velké Pavlovice ve spolupráci s místními spolky a za podporou místních škol a gymnázia.

Štěpánská zábava, zpívání

Po Štědrém dnu přichází na řadu v Kobylí, Morkůvkách a Boleradicích oslava svatého Štěpána. U nás je také známý jako 2. svátek vánoční spojený s vánoční koledou: „Koleda, koleda Štěpáne!“. Tradičně se tak na sv. Štěpána v Morkůvkách chodí zpívat do „Kaštánky“. V Kobylí pořádají Štěpánskou zábavu a v Boleradicích mají mimo zpívání i košt mladých vín.

Lampionový průvod

Lampionový průvod je oblíbený zejména u dětí. V podvečer na podzim se sejdou děti i dospělí a při muzice vyrazí s rozsvícenými lampiony průvodem na konkrétní místo. Většinou dorazí na místní hřiště a opékají špekáčky. Výjimkou je Kobylí, kde pořádá obec se základní školou Vítání jara a lampionový průvod je v březnu.

Pálení čarodějnic

Kromě Brumovic a Klobouk u Brna se v obcích koná koncem dubna tradiční pálení čarodějnic. Děti i dospělí se převléknou za čarodějnice, opékají špekáčky a soutěží. Navečer se zapálí velká vatra se symbolicky vytvořenou čarodějnicí.

Divadelní představení

Téměř ve všech obcích se také uskutečňují divadelní představení. Je to považováno za velmi vhodnou kulturní příležitost pro všechny věkové kategorie. Většinou si obce divadelníky zvou do svých sokoloven a společenských sálů nebo sami místní divadelní ochotníci divadlo nacvičí. Výjimkou jsou ale Boleradice. V Boleradicích mají své vlastní ochotnické divadlo. To má hluboké kořeny a dlouholetou tradici, na které se podílela více než stovka ochotníků. Na podzim a během jara vychází program s několika představeními včetně možnosti rezervací a online koupi lístků. Celé divadlo má na starost Divadelní spolek bratří Mrštíků, který byl založen v roce 1997.

2.5.4 Zdroje financování

K velké části kulturních příležitosti a větších tradic je potřeba nejen činnost a zájem obyvatel, ale i určité finanční prostředky. Na většině se podílí a finančně přispívá daná obec či město ze svých rozpočtů, finanční podpora však plyne i z jiných zdrojů. Nejdůležitější finanční zdroje jsou uvedeny v tabulce č. 5 dle jednotlivých obcí.

Tab. 5: Zdroje financování kulturních příležitostí a tradic

Obec	Místní	Ostatní
Brumovice	Obec Brumovice, místní spolky a firmy	Vinařský fond, soukromé osoby
Morkůvky	Obec Morkůvky, místní spolky a firmy	Firmy
Boleradice	Obec Boleradice, místní spolky	Vinařský fond
Klobouky u Brna	Město Klobouky u Brna, firmy	Firmy, grant
Kobylí	Obec Kobylí, místní spolky, firmy	Vinařský fond
Velké Pavlovice	Město Velké Pavlovice, organizace, firmy	Vinařský fond, dotace
Hustopeče	Město Hustopeče, organizace, firmy	Vinařský fond, firmy

Zdroj: vlastní zpracování

Ve všech obcích se snaží přispívat částečně, anebo úplně. Jelikož zde funguje řada spolků, financují si svoje akce buď sami, nebo za podpory obce. V Kloboukách u Brna spadají místní spolky pod město a tím pádem jejich akce finančně zastřešuje právě toto město. Velkou finanční podporou jsou také firmy, které pomáhají finančně, nebo jinak materiálně. Příkladem může být pořádání plesů a sponzoring. Firmy nebo jednotliví podnikatelé darují vlastní výrobky nebo koupené předměty, na oplátku jsou vypsáni jako sponzoři daného plesu a dostávají se tak do povědomí lidí.

Když je potřeba větší finanční podpora, může pouze obec zažádat o dotaci. Takto bylo podpořeno například Velkopavlovické vinobraní a příspěvek dostalo i Velkopavlovické meruňkobraní. Výhodu mají vinařské spolky, které žádají i finanční příspěvek na výstavy vín od Vinařského fondu. Musí však nejdříve vytvořit projekt vysvětlující, na co konkrétní finance budou sloužit, a odeslat žádost, která je jim posléze schválena. Podporu ve formě grantu dostal také dětský folklorní soubor v Kloboukách u Brna na uskutečnění tradiční folklorní přehlídky. Najdou se i soukromé subjekty, které rády podporují ostatní obce. Takovým příkladem může být obec Brumovice. Do jejího rozpočtu každoročně přispívá částkou 10 000 Kč na konání hodů pán z Mělníka, jenž je pravidelným návštěvníkem této folklorní události a v Brumovicích na hodech se mu prostě líbí. V dřívějších letech byly poskytnuty dotace například Morkůvkám na opravu kulturního domu a Boleradicím na vnitřní vybavení divadla. Do budoucna plánuje město Hustopeče zažádat o podporu z Fondu kinematografie na digitalizaci kina.

2.6 Diskuze

Cílem této práce bylo stručně popsat a představit kulturní příležitosti a tradice ve vybraných obcích mikroregionu Hustopečsko, poukázat na rozdílnost i stejnorodost a vymezit také, jakým způsobem jsou tyto příležitosti financovány. K vytvoření této práce napomohly rozhovory s konkrétními představiteli vybraných obcí a také do jisté míry vlastní znalost těchto tradic a příležitostí v jednotlivých obcích.

Všechny vybrané obce se snaží dodržovat tradice a vyvíjí snahu uskutečňovat i nové kulturní akce. Zájem o kulturu v obcích projevují i místní spolky a organizace, které se také významně podílejí na udržování tradic a konání kulturních příležitostí. Právě ty ve spolupráci s obecním či městským úřadem zastanou největší práci na kulturních akcích a tradicích. Téměř ve všech obcích mají spolky dobrovolných hasičů, tělovýchovnou jednotu Sokol, svaz zahrádkářů či sdružení vinařů, myslivce, skupinu maminek s dětmi. Znat, hlavně v menších obcích, je i činnost místních základních škol, které významně přispívají kulturnímu životu obce ať už návštěvou vystoupení s dětmi, nebo pořádáním Dne matek, vánočních besídek a dalších. Starosta obce Boleradice, Bohuslav Barek, říká: „*Myslím si, že když tu máme základní školu, tak to tu určitě víc žije. Pokud by ty děti byly pryč, vnímám to tak, že by prostě ta obec nežila tak, jak žije teď.*“

Obce se mohou pyšnit bohatým kulturním životem, množstvím pořádaných tradičních akcí a příležitostí, které jsou velmi atraktivní pro návštěvníky regionu, a zajímavým turistickým cílem pro milovníky nejen folkloru, ale i dobrého vína. Mikroregionu Hustopečsko leží v Jihomoravském kraji, pro který je typické pěstování révy vinné, vinné sklepy a tradiční vesnické zábavy, na čemž bychom měli stavět a prezentovat náš kraj tak, jak se během století vyvinul. Kulturní příležitosti a tradice mají nejen rozvíjet cestovní ruch příjezdem turistů k nám, ale zároveň je žádoucí vytvářet komunitu místních občanů a příznivou atmosféru pro místní setkávání i takovým způsobem, abychom byli schopni prezentovat náš kraj jinde.

Kulturní příležitosti a tradice jsou propagovány různým způsobem. V první řadě jsou to letáky, které se rozváží v obci a bližším okolí, dále se hlásí místním rozhlasem, pomocí místního zpravodaje (někde občasníku), rádiem, populární jsou sociální sítě a internet. Konkrétně v Kloboukách u Brna, Kobylicích a Hustopečích vysílají propagační materiály a upoutávky na kulturní akce v místní kabelové televizi. Nejefektivnější je pro všechny obce vytvoření událostí a pozvánek na sociálních sítích a v posledních letech je oblíbené hlavně u mladých lidí vytváření pozvánkových videí, známé jsou například videopozvánky na hody.

Ze získaných informací a následné analýzy vychází, že obce mají velmi podobnou strukturu pořádaných kulturních příležitostí během roku, zejména některé tradice mají velmi podobný průběh, avšak jiný název a termín konání. V praktické části, která tyto skutečnosti analyzuje, má proto část věnující se těmto ostatním tradicím a kulturním příležitostem v obcích nejhojnější zastoupení. Některé tradice zanikly a znovu byly obnoveny až po čase zájmem obyvatel. Konkrétním případem může být masopust. Díky své geografické blízkosti pak mají obce několik tradic a kulturních příležitostí společných a několik specifických.

Všechny vybrané obce mají zájem a snaží se dodržovat tradice, vytvářet nové a obohacovat kulturní život místních lidí. Některé více, některé méně. Narazila jsem i na snahu některých starostů a obyvatel přiblížit se historii, připomínat si, jak se dříve lidé bavili, jaké materiály používali na tradiční kroje. Důležitá je podle nich ale i snaha ze vzpomínek pamětníků oživit povědomí o starých rodinných receptech a názvosloví. Vytváří tak jednorázové akce, výstavy a posezení. Hledají v kronikách a starých knihách, aby se přiblížili dřívějším tradicím, a vnáší je do dnešní moderní doby. Žijeme ve 21. století a doba pokročila, proto dodržovat tradice nemusí vždy znamenat přesnou kopii tradic minulých bez znaku dneška. Při rozhovoru s paní Zitou Dvořákovou, ředitelkou příspěvkové organizace ve Velkých Pavlovicích, o obnovení tradice ostatků, zaznělo: *„Když jsme se bavili s paní etnologkou ohledně ostatků, bylo nám řečeno, ať si zachováme to, co je pro tu příležitost tradiční, například že právě u ostatků má být kůň, smrtka a farář, jednoduše ty základní prvky. Ale doba jde dál, takže například když vedle jedné dobové masky půjde někdo převlečený za počítač, tak je to v pořádku. Jelikož doba spěje, ten prvek historie tam je a do toho se prolíná doba dnešní a to, co už je dnes.“* Vnést prvky tradice a historie do dnešních událostí je více než prospěšné oživení kulturního života.

Při pohledu na celý mikroregion Hustopečsko, jednotlivé obce a jejich celoroční program, by se dalo předpokládat, že prosperují a kulturní život zde neustále roste. To se ale neděje všude. Při rozhovorech s jednotlivými představiteli obcí bylo u starosty Brumovic a Boleradic řečeno, že tradice a kultura mají kolísavý vývoj, často spíše upadající. Je známo, že obyvatelstvo stárne, což může být také příčinou menší účasti a zájmu. V Brumovicích se obyvatelstvo často mění, a ne všichni mají právě to tradiční cítění jako ti, již se v Brumovicích narodili a mají určité soužití s životem v obci. Dnes kulturních příležitostí přibývá (jedna zanikne, zrodí se nová) a nastává až přetlak nabídky kulturního využití, lidé si mohou vybírat, avšak nemají chuť akce navštěvovat, natož potom pořádat. Nicméně, neděje ve všech obcích a bud'me rádi za aktivitu daných jednotlivců a spolků, kteří se do pořádání akcí a dodržování tradic zapojují a život v obcích rozvíjí.

2.7 Doporučení

Všechny vybrané obce mikroregionu Hustopečsko mají jakýsi základ kulturního života, na kterém dále staví, a je jen na nich, jak s ním naloží. Některé obce se rozvíjí mnohem lépe než jiné a rozdíl tu jsou. Aby se tato odlišnost v tak geograficky blízkých obcích zmenšila, je zapotřebí do rozvoje a kulturního života v obci investovat nejen peníze, ale také probudit zájem a určitou znalost obyvatel. S tím by se mělo začínat již od těch nejmenších. To však neznamená, že by se měly učit našim tradicím a vnímat kulturu pomocí zájmových, folklorních, tanečních, pěveckých a divadelních kroužků pouze děti.

V zájmu obcí by měl být podpořeny každý nový projekt, každá obnovená tradice, vznik spolku nebo jenom kulturní akce. Jak již bylo zmíněno, důležitá je i snaha a zájem místních obyvatel a s nimi spojených místních spolků. Bylo by vhodné uskutečňovat právě různá setkání a besedy s konkrétním záměrem. Například pokud má v obci držet tradice hodů a krojů, proč neudělat besedu o tom, jak správně naškrobit a vyžehlit sukně, jak vymalovat mašle nebo vyšít stárkovskou košili. Konkrétně zmíněný kroj je velmi drahá záležitost a koupí kroje si nemůže dovolit každý, i když by třeba chtěl. Dotace a příspěvky na kroje možné jsou, tak by nebylo špatné, kdyby měli v obcích například dva dívčí a dva chlapecké kroje ušité a těm (zejména mladším), kteří o to stojí, kroje půjčovali.

Dalším možným prvkem rozvoje obcí v rámci kulturních příležitostí je jejich propagace. Protože právě díky propagaci se dostávají obce do širšího povědomí, do obcí dojíždí více turistů, kteří využívají místních služeb a účastní se kulturních příležitostí. Tím se zvyšuje ekonomická situace obcí a poté i celého regionu. Obce a spolky dávají vědět o budoucích a tradičních příležitostech často jen na místní úrovni, rozhlasem a plakáty. Mikroregion Hustopečsko vydal v roce 2007 prospekt, ve kterém jsou představeny všechny obce mikroregionu, nicméně doba pokročila a během těchto deseti let se vytvořily nové tradice a oblíbené kulturní příležitosti. V Brumovicích je například tradiční Košť vín, ve Velkých Pavlovicích Meruňkobraní a obnovené ostatky, v Hustopečích masopust. Proto by bylo vhodné tento prospekt obnovit, vnést do něj tyto nové tradice a příležitosti a nabízet ho v turistických informačních centrech a na obecních úřadech. Díky tomu bude o všech obcích mikroregionu Hustopečsko v rámci kulturních příležitostí přehled, který pomůže zejména menším obcím právě z hlediska cestovního ruchu, který pomáhá ekonomickému růstu obcí a regionálnímu rozvoji.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu kulturních tradic a příležitostí v sedmi vybraných obcích mikroregionu Hustopečsko. Mezi zvolené obce patří Brumovice, Morkůvky, Klobouky u Brna, Boleradice, Kobylí, Velké Pavlovice a Hustopeče.

Hlavním cílem práce bylo vymezit rozdíly v kulturním životě obcí, který se týká zejména příležitostí a tradic. Dílčím cílem dále bylo získat jasnou představu o samotném konání a průběhu těchto příležitostí včetně zdrojů financování, k čemuž napomohlo množství dostupné literatury a výsledky kvalitativního výzkumu získané z rozhovorů s konkrétními představiteli jednotlivých obcí.

Bakalářská práce se dělí na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část vymezuje kulturu, kulturní oblasti, vysvětluje pojmy folklor, tradice či region a zabývá se i mikroregionem Hustopečsko, ve kterém se všechny zkoumané obce nachází. Praktická část popisuje kvalitativní výzkum, jeho průběh až po samotnou realizaci a interpretaci sběru dat. Díky rozhovorům byly příležitosti a tradice rozděleny do tří částí, které se soustředí na příležitosti a tradice společné, specifické a ostatní, které jsou téměř ve všech obcích. V neposlední řadě jsou v praktické části popsány zdroje financování a možná doporučení k dalšímu rozvoji.

V mikroregionu Hustopečsko, zejména ve zmíněných obcích, se pořádá nespočet tradic, kulturních akcí a dalších příležitostí. Společnými jsou především svátky Tří králů, Velikonoce, Mikuláš a vánoční tradice. Další, velmi oblíbená tradice ve všech obcích je sezóna plesů, balů a karnevalů. Jak bylo zmíněno jedním respondentem při rozhovoru: „*Nejoblíbenější události jsou ty, kde je dobré jídlo a pití.*“ S tím se dá souhlasit. Obce mají společné i různé tematické jarmarky a vinařské příležitosti, od výstav vín až po otevřené sklepy. Vynikají dědictvím po svých předcích v podobě stále živých lidových tradic, hlavně díky folklóru a tradičním krojovaným hodům. Ty se konají každý rok v létě a trvají celý víkend. Ve Velkých Pavlovicích mají navíc zahrávky a po hodech hodky, v Kloboukách u Brna zase dva týdny po hodech odehrávky. Rozložení hodových dnů je specifické v každé obci, ale stejný průběh a počet dní mají v Morkůvkách a Brumovicích.

I přes geografickou blízkost existují jisté specifické tradice, kterými se nemůže pyšnit každá obec. V Brumovicích je Košť svařáků, v Hustopečích Slavnosti mandloní a vína, v Kloboukách u Brna pořádají Přehlídku dětských folklorních souborů a v Kobylí O malovanou pantličku Augusty Šebestové. Mimo to byly zjištěny i další tradice a kulturní příležitosti, které nejsou

typické pro všechny obce. Patří sem hlavně oblíbené burčákové slavnosti, svatomartinské slavnosti, štěpánské zábavy, pálení čarodějnic, divadelní představení, lampionové průvody, tematické běhy a zarážení hory. Nemalou roli mají školská zařízení, díky nimž se uskutečňují další události a která tak vytvářejí důležitou část kulturního dění zejména v malých obcích. Dále také samotné obce, místní spolky, příspěvkové organizace a obyvatelstvo. Jejich činností, zájmem a organizací se obce rozvíjí a dostávají do širšího povědomí. Stále existují tradice, které nepotřebují finanční zajištění, ale zbylá většina se bez finančních zdrojů neobejde. Pokud jsou místní spolky pod záštitou obce, finance zajišťuje obec. Jinak si každý spolek finance obstarává sám a obec pouze přispívá. Velkou finanční podporu dále poskytují firmy, soukromé subjekty apod. Například pro pořádání výstav a koštů vín je přínosná finanční pomoc Vinařského fondu.

Rozvoj obcí z kulturního hlediska záleží na zájmu lidí konat a účastnit se. Jako doporučení byl navržen větší důraz na rozvoj zájmových pěveckých, divadelních a jiných kroužků již od útlého věku. Důležité je také rozšiřovat znalosti a dovednosti mezi obyvateli pořádáním besed na konkrétní témata (vázání tureckých šátků, škrobení krojových sukni) a například v rámci marketingové propagace usilovat o obnovu a zaktuálnění prospektu o obcích mikroregionu Hustopečsko, který vyšel naposledy v roce 2007 a má přispět k rozvoji a zviditelnění obcí.

V dnešní době má o kulturu zájem stále více lidí, snaží se vytvářet nové příležitosti a obnovovat tradice, které zanikly, připomínají si staré zvyky, názvosloví a vzpomínky. Je velmi důležité tyto tradice, příležitosti i vzpomínky uchovávat, dodržovat a předávat dalším generacím za účelem jejich dalšího vývoje.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěné zdroje

BEDŘICHOVÁ, Vlasta. *Brumovice*. In: KRUML, Jan. *Obnova vesnic Kloboucka II*. Sdružení obcí Kloboucka, 2014, s. 66-78.

BENEŠ, Josef. *Základy muzeologie*. Opava: Open Education, 1997. ISBN 80-901-9743-4.

BOBKOVÁ, Jana. *Z kronik kloboucké školy*. In: KORDIOVSKÝ, Emil a kol. *Klobouky u Brna: Město, dějiny, krajiny a lidé*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 1998, s. 303–315. ISBN 80-85048-76-0.

BUKOVSKÝ, Antonín. *Kobylští muzikanti a divadelníci*. In: KORDIOVSKÝ, Emil. *Kobylí, dědina*. FPO Znojmo, 2002, s. 270-277. ISBN 80-902863-8-0.

BREŠOVÁ, Jitka a kol. *Kulturní dědictví*. Brno: Mendelova univerzita, 2013, 149 s. ISBN 978-80-7375-752-6.

BROUČEK, Stanislav, JEŘÁBEK, Richard a kol. *Lidová kultura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Věcná část A-N*, 1. vyd. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky v Praze a Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně v nakl. Mladá fronta, 2007, 2 sv. ISBN 978-80-204-1712-1.

BROUČEK, Stanislav, JEŘÁBEK, Richard a kol. *Lidová kultura: národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Věcná část O-Ž*, 1. vyd. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky v Praze a Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně v nakl. Mladá fronta, 2007, 3 sv. ISBN 978-80-204-1713-8.

ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie: Teorie a aplikace*. C H Beck, 2010, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.

EAGLETON, Terry. *Culture*. Yale University Press, 2016, p. 192. ISBN 978-03-0022-172-5.

EIBL, Otto. *Kulturní politika*. In: BALÍK, Stanislav a kol. *Veřejné politiky v České republice v letech 1989-2009*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2010, s. 289-323. ISBN 978-80-7325-236 6.

ELIOT, Thomas Stearns. *Notes towards the Definition of Culture*. Houghton Mifflin Harcourt, 2014, p. 128. ISBN 978-05-4435-852-2.

ETCHEGOYEN, Horacio. *The fundamentals of Psychoanalytic Technique*. Karnac Books, 2005, 876 p. ISBN 978-18-5575-453-3.

FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál, 2010, 255 s. ISBN 978-80-7367-815-9.

HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum. Univerzita Karlova, 1999, 274 s. ISBN 80-246-0030-7.

HEŘMANOVÁ, Eva, CHROMÝ, Pavel a kol. *Kulturní regiony a geografie kultury*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2009, 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

HORÁK, Jan. *Boleradice*. In: ŠVACHOVÁ, Jarmila. *Malebné Kloboucko*. Břeclav: Moraviapress, 1995, s. 145-179.

CHARVÁT, Josef. *Brumovice*. In: KRUML, Jan. *Obnova vesnic Kloboucka*. Sdružení obcí Kloboucka, 1991. s. 64-67.

JANČÁŘ, Josef a kol. *Lidová kultura na Moravě: Vlastivěda moravská, země a lid*. Strážnice: Ústav lidové kultury, 2000, 373 s., sv. 10. ISBN 80-86156-31-1.

JANDOUREK, Jan. *Slovník sociologických pojmů*. Praha: Grada Publishing, 2012, 258 s. ISBN 978-80-2473-679-2.

JOHNOVÁ, Radka. *Marketing kulturního dědictví a umění: Art marketing v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008, 288 s. ISBN 978-80-247-2724-0.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Zuzana KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ. *Region a regionální vědy (vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty)*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008, s. 77. ISBN 978-80-7408-009-8.

Kobyli. Prezentace obcí mikroregionu Hustopečsko. Hustopeče: Graweb, 2007.

Kobyli. Tradice a folklor mikroregionu Hustopečsko. Hustopeče: Graweb, 2007.

KORDIOVSKÝ, Emil a Jiří DANIHELKA. *Brána do kraje: Brumovice*. 1. vyd. Mikulov, 1999. ISBN 80-85088-08-8.

KOZEL, Roman, Lenka MLYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2011, 304 s. ISBN 978-80-2477-298-1.

- KREJČÍ, Tomáš a kol. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. Brno: Mendelova univerzita, 2013, 155 s. ISBN 978-80-7375-914-8.
- LEŠČÁK, Milan a Oldřich SIROVÁTKA. *Folklor a folkloristika: O ľudovej slovesnosti*. Bratislava: SÚV SZM, 1982, 263 s.
- LORENCOVÁ, Radmila. *Ekonomický rámec kultury v krajích České republiky*. In: PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ a kol. *Kultura v krajích České republiky*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, s. 171-211. ISBN 978-80-7330-222-1
- MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada Publishing, 2012, 256 s. ISBN 978-80-2477-728-3.
- MAJEROVÁ, Věra a kol. *Sociální kapitál a rozvoj regionu*. Praha: Grada Publishing, 2011, 221 s. ISBN 978-80-2474-093-5.
- MALINOVSKÝ, Jan, SUCHÁČEK, Jan. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky evropské unie, katedra regionální ekonomiky*. 1. vyd., Ostrava: VŠB Technická univerzita Ostrava, 2006, 1000 s. ISBN 80-248-1117-0
- MATUSZKOVÁ, Jitka. *Kloboucké památky*. In: KORDIOVSKÝ, Emil a kol. *Klobouky u Brna: Město, dějiny, krajiny a lidé*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 1998, 494 s. ISBN 80-85048-76-0.
- MURPHY, Robert Francis. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004, 268 s., sv. 15. ISBN 80-86429-25-3.
- NEZHODOVÁ, Soňa. *Obnova společenských vztahů v 90. letech*. In: LIBOR, Jan, Soňa NEZHODOVÁ a kol. *Hustopeče: Město uprostřed jihomoravských vinic*. Hustopeče, 2010, 775 s. 1. vyd. ISBN 978-80-254-8243-8.
- PAVLÍK, Marek a kol. *Jak úspěšně řídit obec a region: Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2014, 160 s. ISBN 978-80-2479-374-0.
- PATOČKA, Jiří a Eva HERMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.

POLÁKOVÁ, Markéta. *Kultura*. In: PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ a kol. *Kultura v krajích České republiky*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, s. 17-25. ISBN 978-80-7330-222-1.

PRŮCHA, Jan. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada Publishing, 2014, 152 s. ISBN 978-80-2479-341-2.

REDLICOVÁ, Radka. *Regionální ekonomika pro bakalářské studium*. Brno: Mendelova univerzita, 2013. ISBN 978-80-7375-779-3.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011, 216 s. ISBN 978-80-2477-059-8.

SIMPSON, Jacqueline, Stephen ROUD. *A Dictionary of English Folklore*. Oxford University Press, 2000, 411 p. ISBN 978-01-9210-019-1.

SURYNEK, Alois. *Metodologické přístupy ke studiu sociální reality*. In: NOVÝ, Ivan a Alois SURYNEK a kol. *Sociologie pro ekonomy a manažery*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 239-275. ISBN 80-247-1705-0.

STOREY, John. *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction*. 7th ed. Routledge, 2015, 306 p. ISBN 978-13-1759-123-8.

SRIVASTAVA, A. R. N. *Essentials of cultural anthropology*. 2nd ed. PHI Learning, 2013, 260 p. ISBN 978-81-2034-653-6.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing, 2011, 196 s. ISBN 978-80-2473-842-0.

TYLLNER, Lubomír. *Tradiční hudba: hledání kořenů*. Etnologický Ústav Akademie Věd ČR, 2010, 222 s. ISBN 978-80-8711-243-4.

URBAN, Lukáš. *Sociologie trochu jinak*. Praha: Grada Publishing, 2011, 272 s. ISBN 978-80-2477-202-8.

Velké Pavlovice. Prezentace obcí mikroregionu Hustopečsko. Hustopeče: Graweb, 2007.

VOJTÍŠKOVÁ, Kateřina, Věra PATOČKOVÁ a Daniel ČERMÁK. *Kultura v krajích České republiky*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, 401 s. ISBN 978-80-7330-222-1.

VYSEKALOVÁ, Jitka. *Psychologie reklamy*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, 324 s. ISBN 978-80-2474-005-8.

Elektronické zdroje

Boleradice [online]. Boleradice, 2017. [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.boleradice.cz>

Brumovice [online]. Brumovice, 2017 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.brumovice.cz>

FOJTŮ, Martina. *Lidová kultura (pře)žije*. In: Masarykova univerzita [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2013 [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <https://www.online.muni.cz/tema/3550-lidova-kultura-pre-zije>

Historie [online]. Divadelní spolek bratří Mrštíků Boleradice, 2015. [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.boleradice-divadlo.cz/historie>

Historie obce [online]. Boleradice, 2008. [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://www.boleradice.cz/2008/02/20/12/>

Hospodaření kulturních institucí v roce 2014 [online]. Český statistický úřad, 2014 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:N9q6Vq6j4WYJ:https://www.czso.cz/documents/10180/33117157/090005-16k2.docx/31b4882e-ef46-4fe7-adc1-9af4159d83d5%3Fversion%3D1.0+&cd=3&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>

Kobyli [online]. Kobyli, 2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.kobyli.cz/zivot-v-kobyli>

Kultura z pohledu regionu [online]. Bořetice, 2017 [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://www.boretice.cz/tradice-z-pohledu-regionu>

KLEINOVÁ, Petra. *Kulturně-historické památky a atraktivita*. In: Mikroregion Hustopečsko [online]. 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z: <http://mikroregion.wixsite.com/hustopecko/kulturne-historicke-pamatky-a-atraktivit>

Masopust v lidové pranostice [online]. Knihovna Brumovice, 2017 [cit. 2017-04-13]. Dostupné z: <http://knihovnabrumovice.webk.cz/pages/vite-ze.html>

MOCKOVČIAKOVÁ. Příprava nové kulturní politiky MK – poklad NIPOS. In: *Informace a konzultace v oblasti místní kultury* [online]. 2007 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.nipos-mk.cz/?p=2639>

- Morkůvky* [online]. Morkůvky, 2013 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z:
<http://www.morkuvky.cz/historie/d-1038/p1=52>
- Občanská vybavenost* [online]. Hustopeče u Brna, 2017. [cit. 2017-03-24]. Dostupné z:
<http://www.hustopece.sok.cz/historie-mesta/>
- O nás* [online]. MAS Hustopečsko, 2013. [cit. 2017-03-01]. Dostupné z:
<http://www.mashustopecko.cz/>
- Působnost ministerstva* [online]. Ministerstvo kultury, 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z:
<https://www.mkcr.cz/pusobnost-ministerstva-1113.html>
- Setkání přátel jižní Moravy – I love jižní Morava 2016* [online]. Nejlepší z Moravy, 2017 [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: <http://www.nejlepsizmoravy.cz/setkani-2016/#!>
- Státní kulturní politika na léta 2015-2020* [online]. Ministerstvo kultury, 2015 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>
- Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko* [online]. Brno: GaREP, 2007 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.hustopecko.net/dokumenty-mikroregionu/ds-1001>
- Strukturální fondy EU* [online]. Ministerstvo kultury, 2017 [cit. 2017-02-20]. Dostupné z:
<https://www.mkcr.cz/strukturalni-fondy-eu-programove-obdobi-2007-2013-618.html>
- ŠKRÁBAL, Ivo a Barbora ŠAFÁŘOVÁ. *Mikroregiony a místní akční skupiny*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2017 [cit. 2017-02-21]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>
- Velké Pavlovice* [online]. Velké Pavlovice, 2017 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z:
<http://www.velke-pavlovice.cz/>
- Zákon č. 239/1992 Sb. o Státním fondu kultury České republiky*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 14. 4. 1992.
- Základní informace o městě*. [online]. Hustopeče, 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z:
<http://www.hustopece.cz/zakladni-informace-o-meste>

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DFS	Dětský folklorní soubor
EU	Evropská unie
ICOMOS	International Council on Monuments and Site Mezinárodní rada pro památky a sídla
JMK	Jihomoravský kraj
LEADER	Liaison entre les actions economic rural Propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky
MK	Ministerstvo kultury
MAS	Místní akční skupina
NIPOS	Národní informační středisko pro kulturu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Organization Organizace spojených národů pro vzdělání, vědu a kulturu

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Znak mikroregionu Hustopečsko	25
Obr. 2: Mapa ČR a umístění mikroregionu Hustopečsko.....	26
Obr. 3: Vybrané obce mikroregionu Hustopečsko	26

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Vybraní respondenti	37
Tab. 2: Společné příležitosti a tradice.....	39
Tab. 3: Specifické příležitosti a tradice	44
Tab. 4: Ostatní příležitosti a tradice.....	46
Tab. 5: Zdroje financování kulturních příležitostí a tradic	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Seznam otázek pro účely kvalitativního výzkumu

Příloha B Rozhovory s vybranými respondenty

Příloha C Souhrn výsledků rozhovorů

Příloha D Fotografie vybraných kulturních příležitostí a tradic

Příloha A Seznam otázek pro účely kvalitativního výzkumu

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují?
2. Kdo pořádá tyto akce a tradice?
3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí?
4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují?
5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst (mikroregion, region, stát) v rámci kultury a rozvoje obce?
6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč?
7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu?
8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj?

Příloha B Rozhovory s vybranými respondenty

Rozhovor se starostou obce Brumovice, panem Antonínem Košuličem

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? V podstatě se dá říct, že některé kulturní akce vychází z historických tradic, které tady byly. Tam patří plesy, hody i Výstava vín, která tady byla kdysi zavedena. Pak jsou zde příležitosti díky dětem, ať už jsou školní, či mateřské události. Pak samozřejmě i ty novodobější příležitosti, které vznikaly až po Sametové revoluci, dnes třeba Košť svařáků, který svými deseti ročníky má určitou historii. Otevřené sklepy, to je taky v podstatě kulturní akce, Běh parkem Dr. Jana Herbena a vychází to z té činnosti, která se v obci odvíjí různými spolky. Co se týče svátků, tak ty samozřejmě spadají do kultury taky, ale to je spíše otázka, řekl bych, náboženská. Dodržují se Velikonoční zvyky, zpívání u vánočního stromu apod. Dříve přece jenom lidé byli víc věřící, takže v podstatě se to odehrávalo spíše v chrámech, kostelech, modlitebnách. Spadá sem i Tříkrálová sbírka. Koledování tady dříve taky bývávalo. Dříve děti šly a koledovaly svým rodinám a známým. Dneska dá se říct, už děláme čtyři ročníky tuším a vždy docela s úspěchem. Z mé strany je spokojenost, organizuje to obec nebo spíš zaštiťuje to obec. Děti se mi daří dát dohromady, z čehož mám obrovskou radost a jsem potěšen, když se vrátí a samy jsou taky spokojeny. Vždy to udělá dobrou náladu a děláme tak dobrý skutek. Největší kulturní akcí jsou u nás ale hody. Začíná to samozřejmě tím, že se musí poshánět krojovaná chasa a stárci, což bývá v poslední době jeden z nejtěžších úkolů, ale někdy se vytvoří docela dobrá parta a vznikne dobré přátelství a velmi dobrá spolupráce. Hody pořádá už několik let obec, dříve historicky to byla záležitost Sokolů a Orlů, protože bývávaly kdysi hody dvoje. Všude bylo plno, což je zarážející. Dneska se samozřejmě pořádají hody jenom jedny a jsou organizovány obcí. Veselí začíná v pátek, kde se přiveze mája a večer se postaví. Poté v sobotu pokračujeme večerní zábavou, kde hraje dechová hudba, a v neděli se začínají zvat občané na hody, což jsme měli na pár let přerušeno z důvodu příliš mladých stárků. Ale v podstatě ta zábava začíná opravdu obcházením obce, zvaním občanů. Chodí krojovaná chasa a stárci po obci do jednotlivých domů s kapelou, také krojovanou, takže když vyjde počasí, je to pro všechny hezká podívaná. Pokračování je průvodem obcí a na sóle u sokolovny na tanečním parketu až do nějakých sedmi hodin, pak je odpočinek a večere, převlečení stárek a pokračuje se večerní zábavou do ranních hodin. Stejný program je i v pondělí. Prochází se zbytek obce a pondělní odpolední zábava je takovým vyvrcholením. Mají vrchol v tom, že se zpívá a tancuje Brumovská zavádka, což je tak nějak v tom našem okolí, v okolních dědinách taková tradice,

mají ji skoro všichni. Zavádka je zvláštní tanec, kdy se zaprvé zpívá o dění v obci a o těch mladých krojovaných, a pak je to samozřejmě o tom tanci.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Jak už jsem naznačil, pořadateli jsou jednak obec, ta pořádá určitou část těchto zábav, a to těch rozhodujících, o kterých jsem hovořil, například hody. Obec taky pořádá svůj krojovaný ples a pak se podílí na mnoha akcích jako spolupřatel, například se Spolkem brumovických vinařů, podporuje i hasiče, protože hasiči jsou sbor zřizovaný obcí, stejně tak Běh parkem Dr. Jana Herbena, avšak hlavní gró těchto akcí si táhnou jednotlivé spolky samy. To znamená, jak vinařský spolek, tak Klub rodiče dětem, Sokol, hasiči a nemalou práci tady udělá taky základní a mateřská škola svým akcemi, vystoupeními od Dne matek až po vánoční besídku.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Propagují se různým způsobem. V první řadě to jsou letáky, které se rozváží v obci a v takovém tom bližším okolí, po těch okolních obcích. Pak se to také nechává hlásit místním rozhlasem, jak u nás v obci, tak i v okolních, aby se to k lidem dostalo. Některé informace o událostech jsou taky ve sdělovacích prostředcích, ať jsou to noviny okresního charakteru, místní obecní zpravodaj, anebo také v rádiu.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Jsou to zejména organizace, které akce pořádají. Ti jsou hlavními tahouny té finanční stránky s tím, že pokud kulturní akce moc finančně nevychází, a tak se oslovují ještě sponzoři. Obec neřádá o sponzorské dary ve formě finanční, ale řádáme třeba na ples o dary do tomboly od různých zdejších podnikatelů, což samozřejmě obcí přináší peníze na jiné akce tím, že se prodají lístky na tombolu, a tak nějak se tím daří pokrýt náklady, které nejsou malé, protože částky jak na plesy, tak i na hody se pohybují kolem 20 000 Kč za večer a to platí obec. U spolků je to podobné, snaží se získat peníze od svých sponzorů. Například vinaři mají tu výhodu, že na své akce mohou zařádat i Vinařský fond o podporu nebo v podstatě o nějakou dotaci. Horší to je u těch ostatních spolků, ale také finance shánějí přes sponzory. Máme samozřejmě i sponzora, který nám přispívá už léta, v podstatě 6 let posílá pan z Mělníka pravidelně 10 000 Kč na hody jako finanční dar. Samozřejmě na tyto akce rád jezdí a účastní se. Dalším takovým velkým sponzorem, když už jsem o tom začal mluvit, je i firma Brumovín, která nás zásobuje vínem, které se na tyto akce velice hodí a důležité je to zejména na hody.

5. Řádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? Co si já pamatuju, tak ne. Zatím jsme totiž nepřádali takovou jako regionální akci, třeba že by to bylo v rámci více obcí, protože na místní příležitosti se dotace nedostávají.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč?

Velmi těžká otázka. Zcela určitě akcí přibývá. I když historicky těch akcí bývalo daleko víc. Ale to všechno vychází i z toho, že dříve lidé neměli možnost se kulturně vyžít tak jako dnes máme my. Dnešní svět má v podstatě přetlak nabídky kulturního využití, a to samozřejmě poznamenává i ty akce, které se konají. Mě mrzí, že některé akce jsou skvělé jeden rok a další už ne a naopak. Například letošní ples byl parádní, zábava fantastická, plná sokolovna, ale třeba v loňském roce na ples přišlo zhruba 100 lidí, tak to pak zamrzí. Člověk si říká, že se okolo toho lítá a dojde to vniveč. Takže těžko posoudit, jak to vlastně je. Vznikají nové akce, například Košť svařáků, ale pořád mi to přijde, že se zúčastňují jedni a ti samí lidé. Já to beru v první řadě tak, že tyto akce jsou pořádány pro naše občany a děláme to sami pro sebe a lidé pak nepřijdou, což mě mrzí. Je to i tím, že se nám mění obyvatelé. Je tady spousta nových lidí, kteří nemají to cítění jak my, co jsme se tady narodili a máme určité soužití s tou obcí a s tím, co se tady dělá. I to ovlivňuje, že těch akcí by bylo, ale ta návštěvnost na těch akcích by mohla být mnohem větší. Jednou je to lepší, podruhé horší a naopak.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Zcela určitě to jsou akce charakteru takového, kde je dobré jídlo a pití. Máme to zažité, například Otevřené sklepy či Košť svařáků. To sem přijede takové kvantum lidí, že spíš sotva hledáme ty místní, kteří jsou skoro v menšině. Právě zmíněné Otevřené sklepy, Výstava vína, hody, to jsou akce, které pomáhají tomu cestovnímu ruchu. Lidé přijíždí, jezdí sem z celé republiky, ze Šumavy, ze Slovenska apod., člověk se někdy až diví, že člověk kvůli pár skleničkám jede takovou cestu. Velká práce je na tom také díky hasičům, kteří pořádají hasičské závody, je to dobrá parta, mají zájem a je to vidět, jelikož sem na tyto jejich akce jezdí čím dál tím více obcí. Někdy to dokonce musí i odmítat. Takže jsou akce, které opravdu této obci pomáhají a že sem lidé jezdí.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Ono všechno se vším souvisí. Já nevím, jestli máme být úplně nadšeni jako pěstitelé vinaři, protože cyklisté, kteří nám sem jezdí, se mnohdy nechovají tak, jak by měli. Ale to je samozřejmě otázka toho, že jsou lidé vychováni tak, jak jsou, a tak se chovají i ke svému okolí. Nechovají se tak jen v Brumovicích, ale i jinde. Ale zcela určitě to tomu regionu napomáhá, hlavně tomu našemu, který je typický pro víno, hody apod. Jak říkám, lidé jedou taky za jídlem a pitím, aby se pobavili, takže celému regionu to určitě takto pomáhá. Dneska si lidé ten čas a finanční prostředky na to, aby si někam zajeli a pobavili se, najdou. A tak příležitosti v rámci toho regionu mají význam.

Rozhovor se starostkou obce Morkůvky, paní Brigitou Petrášovou

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? Morkůvky jsou vyhlášeny v širokém okolí množstvím kulturních akcí a jsme na to hrdí a myslím si, že nám spousta lidí v okolí závidí, že máme tolik akcí v tak malé obci. Jedna z těch největších akcí a zároveň folklorní jsou hody, potom další tři krojované zábavy a během roku další akce jako Heloudyně, Chilli for people, spousta vánočních akcí, dětských, workshopy, výstavy, košť vína a podobně. Typická morkůvská akce je například Burčáková zábava. Nefolklorní a ojedinělá je Heloudyně, která není nikde v okolí. A máme také spoustu menších akcí. Kromě masopustu, který tu fungoval asi před třemi až čtyřmi lety, jsou zde akce vánoční, která začínají Adventním aranžmá, v knihovně je s dětmi povídání o Vánocích, dále se zapojujeme do celostátní akce Česko zpívá koledy, někdy jsou i vánoční koncerty a končí to Štěpánským zpíváním v Kaštance. Je zde i Tříkrálová sbírka, plesy a taky o Velikonocích krojovaná zábava a na Velikonoční pondělí chodí stárci a chasa v kroji na pomlázku. Teď zrovna jsem vyhlásila akci, takovou domáckou, a to je hledání starých receptů a starých slovíček, jak se u nás mluvilo. Potom jsme měli loni výstavu Dáme kroj, kde byla výstava starých krojů, jak to vypadalo dřív a jak hody vlastně probíhaly. Před dvěma lety byla výstava Kuchyně našich babiček, kde bylo staré nádobí a staré vyšívání tašky apod. To jsou spíš takové akce, co nás napadnou, není to ani tradice, ale lidé se rádi zapojují. Nejznámější jsou ale hody. Když nepočítám přípravy hodů, které jsou několik měsíců předem, tak hody vlastně začínají v pátek stavěním máje, kdy se lidi sejdou odpoledne a ručně se postaví mája. Večer bývá harmonika nebo cimbálka. Pokračují sobotní večerní nekrojovanou zábavou, kdy hraje dechová hudba, poté v neděli ráno je zvaní po obci, napřed teda chodí stárci a chasa ke mně žádat o hodové právo, potom zvou po obci, obci jde dále krojovaný průvod a odpoledne a večer je krojovaná zábava s dechovou muzikou. V pondělí odpoledne je zase krojovaný průvod a tradiční tanec Morkůvská zavádka, krojovaná zábava jak odpoledne, tak i večer.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Většinu akcí pořádají místní spolky a ty folklorní hlavně Sokol, ty další pak myslivci, hasiči, mužáci, neformální sdružení rodičů a samozřejmě některé akce pořádá i obec.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Propagaci zajišťuje hlavně obec formou informací na webu, na facebookových stránkách, v místním rozhlasu, ve zpravodaji. Také pomocí vyvěšování plakátů, letáčků a pozvánek. Občas posíláme i do tisku, do Nového života apod.

4. Které subjekty tyto akce financně zajišťují? Spolky si akce financují samy a obec přispívá. Na hody obec přispívá přímo částkou 10 000 Kč a ty ostatní formou daru do tomboly,

propagací anebo docela velký příspěvek od obce pro ostatní organizace je si myslím i to, že bezplatně půjčujeme kulturní dům a zařízení, což také není všude. Většinou si pořadatelé konkrétních akcí oslovují a sami hledají sponzory a obec teda potom případně taky přispívá.

5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? Přímo o dotaci na nějakou kulturní akci jsme nikdy nežádali, ale byla nám poskytnuta dotace na opravu kulturního domu a zařízení.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Myslím si, že u nás je spíše snaha je rozvíjet, zavádí se i další nové tradice anebo se snažíme vracet k těm, které byly zapomenuty. Navíc je u nás organizování od těch mladých až po seniory. Takže si myslím, že tradice a kultura se u nás rozvíjí nebo alespoň ta snaha tu je. Nejvíce se teda zapojují organizátoři, kteří jsou vesměs stejní, ale i tak je účast téměř vždy velmi dobrá. I v porovnání s ostatními obcemi, co se tak občas bavím s ostatními starosty, tak nemají takovou účast kolikrát jako my tady.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Skoro na všechny akce jezdí přespolní lidé z okolí, ti z větší dálky sem jedou spíš na ty větší akce, jako třeba hody, a pak využívají i ubytování a cestovní ruch je znatelný. Hlavně u akcí, které moc v okolí nejsou, například právě Heloudýně nebo nová v podstatě tradice či festival Chilli for people.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Myslím si, že na tak malé obci jako jsou Morkůvky tak je důležité, aby se lidé setkávali častěji, nemají tady takové příležitosti, jako jsou ve městech, možnosti jít za tou kulturou apod. I když tady je ta kultura přece jenom jiná, jiné kulturní prostředí než ve městě a myslím si, že to je na tom to hezké. Taky si myslím, že bychom neměli zapomínat na historii a měli bychom si ji při nejrůznějších příležitostech připomínat a generace by si měly předávat ty tradice, zvyky a umění, jako ty babičky o těch krojích těm mladým. Určitě všechny konané akce spojují a udržují vztahy nejenom v obci, ale i v regionu.

Rozhovor se starostou obce Boleradice, panem Bohuslavem Barkem

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? Pokud začnu od těch nejstarších, tak to jsou hody, jako tradičně tady všude v okolí, a s tím i spojená zavádka, která se historicky obnovila po mnoha letech. Hody se konají v létě, a to je tedy, řekl bych, nejdůležitější část roku. Hody začínají tak, že se jede pro máju. Samozřejmě do toho už nepočítám to, že se musí omladina domluvit, kdo s kým půjde a co a jak se bude dít. Mladí si vybírají mezi sebou, snažím se, aby je to zajímalo, aby oni se snažili ty hody dělat, aby to nebylo

o nás, ale o nich. Myslím, že to je fajn, oproti některým obcím, kde stárky pomalu nemůžou sehnat a najímají si z jiných obcí, tak u nás to ještě pořád dobře funguje a máme tu pořád ještě minimálně 20 párů, kteří se v tom najdou. Ve čtvrtek se u nás jede pro máju, většinou se jezdí k Brnu, do Mokré, ale záleží, jak je to domluvené. V pátek se potom staví mája, což bych řekl, že je nejlepší část pro místní. Zatím je to takové neformální, máju stavíme ručně, je to taková pospolitost, i když s tím bývají i problémy, hodně se řeší bezpečnost, pojištění apod. Ale i tak sem lidí pořád chodí dobrovolně, zapojují se, drží tu máju a snaží se, aby se zdárně postavila. Potom nám tu hraje cimbálka, je zábava tady na návsi. Druhý den, v sobotu, jde omladina do kostela na mši a následně se setkají stárce a jdou pro stárky. Poté jdou průvodem po celé obci ke starostovi žádat o povolení hodů a následně na plac pod máju, kde se hody odehrávají. Zábava pokračuje až do večerních hodin, je to ta oficiální, nejhlavnější část. Hodně lidí si nenechá ujít i část neděle, kdy se tancuje zavádka, tzn. že se sejdou zpěváci, natrénují si píseň, poskládanou zavádku, která obsahuje sloky o stárcích, stárkách a životě v obci. Tu skládají místní umělci, František a Zdeněk Korábovi. Následně po besedě přichází právě tato zavádka, vykupují se stárce i stárky, taková klasika. Poté opět pokračuje večerní zábava, ale ta už je spíše o těch mladších a tím pádem u nás hody končí. Bývaly ještě hodky, po týdně, ale ty už nejsou. Stárce ještě v neděli dopoledne chodí zvát po dědině. Potom akce, které jsou novodobější, z těch kulturních, které se pořádají pro lidi tady okolo, tak jsou určitě plesy, divadelní, maškarní, krojovaný, dětský maškarní. Jsou, dá se říct, tradiční, opakují se každým rokem, některé se opakují i více jak 20 let. Poté jsou takové ty uvolněnější akce, kam patří například Pálení čarodějnic, které jsou také tradiční, i když je třeba nepořádá jedna a ta samá osoba, vždycky se někdo najde. Dále potom na podzim Létání s draky, létání tady na místních letišti, až po ty vánoční akce, kdy jsou tu adventní dílny, rozsvěcení stromu, Štěpánské zpívání. Výjimkou nejsou i košty vín, ty jsou také tradiční. Máme dva, jeden na Velikonoce a další na Štěpána. Určitě má do sebe i to, že tu máme mateřskou a základní školu, které se podílí. Setkávají se tak rodiče, prarodiče zejména těch mladších dětí. I ve spolupráci se školou se pořádají různé aktivity, mají různá vystoupení, vše se zde prolíná, i v našem divadle. Myslím si, že když tu máme základní školu, tak to tu určitě víc žije. Pokud by ty děti byly pryč, vnímám to tak, že by prostě ta obec nežila tak, jak žije teď.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Hody pořádá krojovaná mládež, stárce. Někteří jsou ještě i děti, protože je jim například 15 let, ale byly zde i výjimky, některým bylo až ke třiceti rokům. Když ale potřebují, tak jim obec samozřejmě pomůže. Ostatní akce si pořádají konkrétní spolky. Já tvrdím, že pokud chce být obec činná a nějakým způsobem živá, tak to nemůže být všechno na obci. Obec samozřejmě má prostředky i na kulturní život v obci, aby to nějakým

způsobem rozhýbávala, ale vždycky je to o lidech. Takže to necháváme převážně na spolcích, aby si to udělaly. Kdykoliv si mohou přijít pro pomoc a také chodí, pomáháme ať už materiálně, tak i finančně.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Je to různé, většinou protože to jsou místní akce, tak se to propaguje plakáty, přes web, přes Facebook, elektronickými komunikačními systémy, anebo klasickou papírovou formou, plakáty a rozhlasem. Když už to jsou pak do širšího okolí, tak už to jde třeba přes mikroregion.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Částečně spolky a spolky si pak žádají jakoby o dotaci na obec, takže zhruba z poloviny financuje obec a z poloviny si na to musí vydělat. Záleží na tom, o jakou se jedná akci. Pokud je to typická výtěžná činnost, jako košty a plesy, ty jsou neprodělečné. Některé akce jsou ale tak mizivé, že třeba i odpouštíme placení nájmu za sál apod. Pokud jsou to akce pro děti, tak se to často podporuje i větší finanční částkou, je to spíše takový sponzoring.

5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? Řekl bych, že my jako obec jsme nikdy nežádali, nicméně v minulosti se myslím žádalo na divadlo, spíše to bylo na materiální část, potřebovali zvukový systém a tím pádem byla žadatelem obec, to nešlo udělat jinak. Divadlo jako subjekt si samotné zažádat nemohlo, proto žádala obec, následně po letech se to převedlo divadlu.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Řekl bych, že spíše stagnují. Jsme rádi, že se tradice u nás alespoň trochu udržují, v některých částech se ale rozvíjí, hlavně díky té omladině na hody, má to takovou stoupající tendenci, co vím, tak zájem omladiny je větší než v minulých letech, což je fajn. Ale jakoby vždy nějaká akce zanikne, jiná se vytvoří. Myslím si, že lidé ale mají menší chuť akce pořádat i navštěvovat, v posledních letech bohužel i návštěvnost trochu upadá, je slabší.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Nejvíce to tu táhne divadlo, to je jedna z věcí, která je zde na nejvyšší úrovni. Pak se tu objevují různé sportovní akce, ty jsou oblíbené, ale i to netrvá dlouho. Další jsou vinařské akce, které jsou založené vyloženě na turismu. U nás je to horší propojení i geograficky, my jsme v dolině a všude okolo jsou velké kopce, proto lidé, cykloturisté sem moc nezajíždějí, navíc nejsme napojeni na žádnou cyklostezku. Návštěvnost tu tedy je hlavně díky divadlu.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Podle mého názoru, každá akce, která se uspořádá, je dobře. Lidé se dávají dohromady. Je to jen o tom, aby se tyto příležitosti konaly. Pokud na ně nebude chuť, nebudou se dělat,

bude hůř. Určitě si myslím, že každá akce, která se uspořádá, je přínosem nejen pro obec, ale i pro region, a hlavně pro lepší povědomí o obci.

Rozhovor s kulturní referentkou města Klobouky u Brna, paní Janou Prčíkovou

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? U nás kulturní a společenské akce probíhají celý a rok především začátkem roku jsou to plesy, například ples krojový, radniční anebo plesy škol, jelikož tu máme školu základní, střední a gymnázium. Dále ples maškarní a Sokola. V únoru pak město pořádá přednášky, nově i v sokolovně. Většinou pořádáme besedy cestopisné, ale zveme i z okolních muzeí. Dále pořádáme výstavy vín, v letošním roce to bude velikonoční výstava, kterou pořádá Český zahrádkářský svaz. Prvního května bude tradiční kloboucký jarmark a s ním spojené doprovodné akce. Například máme zde novou část v muzeu, připravujeme dvě až tři nové expozice, vystupuje dechová hudba ze základní umělecké školy. Začátkem srpna a v polovině potom následují Svatovavřínecké krojované hody a poté odehrávky hodů. Dříve bývaly hody v září na Václava, ale po projednání v zastupitelstvu, cca 10 let zpět, se posunuly na srpen na Vavřince, proto máme hody Vavřínecké. Probíhají tři dny, začínají v pátek stavěním máje. V sobotu dopoledne stárci zvou po městě a večer je hodová zábava. V neděli pokračuje zvaní po městě a odpoledne je zábava pod májí a tradiční zavádka. Následuje večer další zábava. Za 14 dní potom máme odehrávky hodů, kde už hraje naše místní kapela Galánka a na hody většinou zveme dechové kapely z okolí. V září máme další Svatováclavský jarmark, kam zveme historický šerm a ve školy probíhá výstava ovoce a zeleniny. V loňském roce se uskutečnila vystoupení divadelních souborů v rekonstruované sokolovně, ke konci roku se připravuje na první adventní neděli program k rozsvícení vánočního stromu a zahájení tak nastávajícího adventního času. To jsou akce, které probíhají tradičně každoročně, mimo to akce připravují spolky.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Část vyjmenovaných akcí pořádá město, ostatní pak hasiči, Sokol, Český zahrádkářský svaz, zapojuje se i Diakonie Betlém, dělají burzy apod. A také i místní školy, základní umělecká škola a další.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Většinou informace o nadcházejících i proběhlých akcích jsou zveřejňovány především prostřednictvím webových stránek města, pak také v místní kabelové televizi, ve hlášení rozhlasu, na plakátech, informačních tabulích a v neposlední řadě je využíván občasník Větrný mlýn, doplněný o aktuální fotografie.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Jedním z hlavních subjektů je město Klobouky a pak přispívají různí podnikatelé, pokud máme plesy, tak dary do tomboly. Spolky

jsou tu pod městem a stará se spíše město. Hody jsou věci stárků, ale město zajišťuje pokladny a platí muziku, zajišťuje stavění máje a techniku, ostatní je v režii stárků.

5. Žádaly jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? Jako příklad bych uvedla čerpání grantu na pořádání DFS (Dětských folklorních slavností), kde se částečně podílí město. Ale příspěvek jsme měli schválený a byl čerpán na tady tuto akci. Tato akce probíhá vždy přes rok, zveme soubory z okolí, zhruba šest až sedm souborů. Vystupuje nám tam právě i základní umělecká škola a myslím si, že je o tom opravdu velký zájem.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Z mého pohledu bych řekla, že návštěvnost a ta kultura je tu příznivá, zase příkladem bych uvedla návštěvnost jarního jarmarku, což se ale také odvíjí od počasí. Dále je zájem o větrný mlýn především v letním období a také muzea při připravovaných sezónních výstavách. V posledních letech roste zájem o hodové tradice.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Pravidelně určitě bychom sem mohli zahrnout folklorní slavnosti, kam přijdou nejenom místní. Je tu i velká návštěvnost jarmarků, akce, které probíhají u větrného mlýna, nejsou sice tak pravidelné, ale drží se, hlavně v letním období. Potom určitě i hody, protože naše mládež chodí v okolních dědinách v kroji, takže si to vlastně oplácí s těmi krojovanými.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Určitě jsou tu důležité. Nejen dialekt, kroje, tanec, řemesla jsou důležitou součástí každodenního života, ani tradice nemůžeme obejít, ty zdejší jsou spojené s ročními obdobími a přírodou a provázejí obyvatele od jara do zimy. Můžeme to sledovat u výběru akcí, které se pořádají během celého roku a opakují se každoročně a je o nich stále zájem nejen mezi staršími občany, ale i mezi mládeží. Jako například můžeme uvést pořádání hodových slavností, s čímž souvisí i obnova nošení kroje, lidové písně a další.

Rozhovor se starostou obce Kobylí, panem Mgr. Pavlem Kotíkem

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? Nejvýznamnější tradice, kterou tu máme, jsou určitě hody. Co se opakuje pravidelně je Zarážení hory, což je akce, která tady v okolních vesnicích moc není. Začíná odpoledne zahájením pěveckých sborů, místních či přespolních, poté je scénka zarážení hory, kde se zarazí hora, aby se nemohlo vstupovat do vinohradu, řekne se pár slov z knihy Augusty Šebestové a potom se pokračuje v kulturním programu. Většinou je pozvaná nějaká skupina nebo sbor, letos vystupuje i Lácaranka. Poté je pak vystoupení u cimbálu do brzkých ranních hodin a účast je přibližně kolem tisíce lidí. Co se

týče kulturních akcí, které jsou tradicí nebo se často opakují, tak jsou hlavně v muzeu, a to jsou velikonoční svátky, dětské hodečky, což jsou děti ze základní školy, které mají svoji zavádku, svoje vystoupení a hrají dětské hudební kapely. Je to akce jednodenní, už je to sedmým rokem, takže je v podstatě už taková tradice. Například Zpívání pod věží, to je taky tradiční už víc než 10 let. To je akce vánoční, vystupují tam různé sbory a zpívají se vánoční písničky pro navození vánoční atmosféry. Založili jsme také novou tradici, kulturní, a to je Martinské hodové zpívání. Probíhá první víkend v listopadu a je to přehlídka mužáckých sborů a je to na počest Martinských hodů, které tady do roku 1984 snad bývaly pravidelně. Pak se začala spravovat sokolovna, takže se hody přesunuly na jiný termín a jsou teď v červnu. Dále je zde Štěpánská zábava, různé plesy, většinou jsou čtyři nebo pět. Specifická akce je zde Láczarman, což je běh do vrchu Lácar (kopce). Pořádá to jednota Orla společně s obcí. Akce se vyhlásí, ve vesnici je start a tady u obecního úřadu je cíl. Je to i pro děti, rodiče s dětmi, je to klasický závod na čas. Minulý týden proběhla soutěž O malovanou pantličku, koná se tuším každý druhý rok a nejedná se úplně o soutěž, ale je to spíše přehlídka, protože děti jsou potom zklamané, že nevyhrály, a tak jsou oceněny úplně všechny. Je to tedy přehlídka mladých krojovaných zpěváčků od zhruba čtyřletých až pod ty, co chodí do základní školy. Letos tu bylo přes 60 účinkujících z okolních sedmi vesnic. Některé kulturní příležitosti v obci jsou spojené i ve spolupráci se základní školou. V červnu se tedy konají krojované hody. Ty začínají v podstatě u nás už v úterý. Vlastně hodový týden začíná v pondělí, kdy se sejdou stárci a chasa a domluví se, jakým způsobem dovezou máju, kdy ji dovezou apod. V úterý ráno se jede do lesa pro máju, o kterou se stárci starají až do čtvrtka, kdy se mája ručně postaví. To se sejde celá vesnice, mája se staví ručně, takže je to docela zážitek hlavně pro ty, co to ještě neviděli. Samotné hody začínají zvaním v sobotu ráno, kdy se sejdou kluci a kapela a chodí zvat po obci, odpoledne se jde pro stárky, postupně podle toho, kolik jich je. Potom se jde průvodem na samotné sólo, kde je zábava odpoledne a poté i večerní až do rána. V pondělí se jde opět pro stárky a jde se opět průvod a koná se tradiční Kobylská zavádka, kdy se dojde na sólo, zpívá se zavádka o Kobylí, o tom, co se během roku událo, a pak se opět zpívá a tančí až do rána. Stárci ještě dostávají fedro, což je symbol stárkovského práva a předává jim ho starosta v sobotu, když přijdou poprvé na sólo v kroji a hody můžou začít.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Většinou jsou akce ve spolupráci s obcí nebo většinou je pořadatelem obec. Samozřejmě věci, které nám nepřísluší, například košť vína a plesy, tak to pořádá vždy konkrétní organizace, buď sportovní spolek, nebo hasiči apod. Třeba hody taky nepořádá obec, to pořádají stárci. Mají svůj zapsaný spolek a samozřejmě obec je sponzoruje tak, že jim pronajímá zdarma prostory k pořádání hodů, ale celou tuto tradici má ve své režii

chasa. Loni tu bylo zhruba 90 akcí a řekl bych, že na většině z nich se spolupodílí obec. Má to na starosti kulturní komise.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? V dnešní době jsou asi nejvíce efektivní sociální sítě, Facebook, Twitter apod. Potom hlášení obecního rozhlasu, vydáváme svůj obecní zpravodaj, internetové stránky obce a vylepujeme plakáty. Pokud je to nějaká větší akce, tak se hlásí v rádiu, třeba Zarážení hory. Pro nás je dobrá reklama i televize, máme kabelovou televizi, kam pouštíme třeba upoutávky nebo program akcí, a potom internetová televize, na což máme externí firmu, která nám tvoří určité propagační materiály.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Při financování záleží na domluvě, ale když si třeba některý spolek pořádá ples, tak je to všechno na nich, i náklady. Ale právě často je spoluorganizátor obec, která pak tak přispívá. Hody si teda chasa platí sama, to, co si vyberou na vstupném apod., tak z toho pak platí dechovku, občerstvení apod.

5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? My, obec jako taková, na kulturní akce o peníze nežádáme, bereme je ze svého vlastního rozpočtu, ale spolky žádají. Třeba vinaři z Vinařského fondu, jednota Orla žádá u své nadřazené organizace o dotace, Klub přátel historie třeba žádá o dotace společně s obcí, jelikož jsme společným provozovatelem muzea, tak jsme zrovna teď žádaly o dotaci na rozšíření expozic v muzeu.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Myslím si, že lidé o ty tradice a kulturní akce mají stále větší zájem. Co si pamatuji, zhruba před pěti lety tu tolik akcí nebylo a snažíme se, aby ty akce neupadaly a fungovaly dál.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Máme tu určitě minimálně dvě akce tohoto typu a je to Putování po kobylyských uličkách za vínem a na podzim na burčákem. Takže to už teď vím, že tu bude o nějakých 800 až 900 lidí navíc. To je prostě to, že se sem lidé sjedou z měst a dalekého okolí a opravdu jedou za tím vínem, ale není to jenom obec, jako taková, ale je to i dobrovolný svazek Modré hory, který taky tyto akce pořádá nebo třeba Nadace Partnerství, která také pořádá tady to putování po sklepech. Není to jenom o obci, ale i vlastně o těch spolcích a partnerství.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Důležité jsou spíše pro ty samotné obce, ten regionální rozvoj si myslím, že není tolik upřednostňovaný. Určitě je dobře, že ti lidé se sem k nám dostanou, ale spíš bych to viděl, alespoň z mého pohledu, že je to spíše na poli té obce, protože upřímně i dva se těžko domluví.

Rozhovor s ředitelkou příspěvkové organizace ve Velkých Pavlovicích, paní Bc. Zitou Dvořákovou, MSc

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? Dlouhodobou tradicí jsou Velkopavlovické krojované hody, a co je dále tradiční, jsou Slavnosti vinobraní, které bývají i s tradiční scénkou zarážení hory. Co se nám podařilo, tak v letošním roce byly již potřetí Velkopavlovické ostatky, protože dřív se to tu neslavilo, tak jsme to teď jen tak zkoušeli a zjistili jsme, že lidé na to slyší, takže v letošním roce už to bylo velké i s taneční zábavou a s pochováváním basy. Celá akce probíhá tak, že bychom se měli sejít u pana starosty, ale pak bychom zase nestihli všechny obejít, jelikož Pavlovice jsou velké, takže se scházíme zde na Ekocentru, kde dá pan starosta svolení k obchůzce, tak, jak to bývalo dříve tradiční, a my se pak vydáváme jako různé maškary průvodem s hudbou a zpěvem Velkými Pavlovicemi. Nenavštěvujeme domy, ale domluvíme si vždycky čtyři zastávky u místních vinařů, kde nás pohostí a dají nám dobrého vínka, my jim na oplátku zatančíme, zazpíváme, popřejeme dobrou úrodu a pokračujeme k dalšímu. Pak se vracíme asi po dvou hodinách zpět do sokolovny, kde probíhá pásmo vystoupení, kde vystupují jednotlivé soubory i členové průvodu a do toho se přidávají další. Zde na ekocentru vznikl nový folklorní kroužek malých dětí, který tam měl své první oficiální ostatkové pásmo. Pak je tu sbor Jarabinky, který vystupuje, dále mužáci, místní Country nás podporují tím, že netancují v country oblečení, ale i oni se převléknou za čarodějnice nebo masky. Což je další asi dvouhodinové taneční pásmo, pak je volná taneční zábava. Není to dělané jako nějaký ples, je to dělané pro všechny a nezáleží na tom, jak člověk přijde oblečený. Ke konci zábavy pochováváme basu a začne půst. My už to máme tak naplánované, že opravdu tu ostatkovou poslední sobotu před půstem máme tady tuto akci. Teď vlastně čekáme, jestli nám přijde schválení, jelikož zakládáme nový spolek, který by se měl věnovat tradicím a kulturním akcím v Pavlovicích. I proto, že bychom teď chtěli dělat Vynášení Moreny. Na ekocentru děláme různé velikonoční dílničky, takže bychom to chtěli takto podpořit. Pak přemýšlíme i o tom, že bychom dělali dětské hody, jelikož v Pavlovicích kdysi bývaly. Letošním rokem budeme mít poprvé něco jako Svatojánskou noc, v červnu, kdy bychom chtěli přiblížit historii a tradici toho, co se dělávalo dříve čili svatojánské ohně apod. Pak bychom rádi vrátili na podzim Kateřinskou zábavu, takže prostě těchto akcí začínám plánovat více. Snažíme se přiblížit tomu, co tu bývalo i díky k historii místního pavlovického kroje. Teď jsme třeba šili nové kroje pro děti a ty jsou dělané podle informací a vzorů z roku 1830-1840, takže budou mít děti netradiční kroj, tady se nosí brokáty, ale třeba dříve se tu nosilo modré plátno a hodně výšivek. Neustále pátráme ve starých knihách a snažíme se kroje co nejvíce přiblížit, dokonce jsme oslovili pána ze Strážnice ze skanzenu, aby se podíval, zda

jdeme tím správných směrem. Není to v podstatě jen o těch akcích, ale i ukázat, co tu bylo. Plánujeme i velkou výstavu fotek a dobových věcí z historie Velkých Pavlovic. Když jsme se bavili s paní etnoložkou ohledně ostatků, bylo nám řečeno, ať si zachováme to, co je pro tu příležitost tradiční, například, že právě u ostatků má být kůň, smrtka a farář, jednoduše ty základní prvky. Ale doba jde dál, takže například když vedle jedné dobové masky půjde někdo převlečený za počítač, tak je to v pořádku. Jelikož doba jde dopředu, ten prvek historie tam je a do toho se prolíná doba dnešní a to, co už je dnes. Na hody chodí děvčata v brokáttech, ale co bychom chtěli zastavit, jsou příliš divoké zdobení krojů a moc kombinování. Proto bychom pro děti ve folklorních souborech chtěli vytvořit kroje tradičnější. Na kulturních akcích se podílí i mateřská školka se svými kroužky a děti chodí v červenících, ale spíše to je tak, že s dětmi nějaké pásmo nacvičí a s tím pak vystupují, ale pak jsme tyto pásma začali obnovovat už při kroužcích tady na ekocentru. Funguje zde i tradice zarážení hory, a to je v rámci vinobraní. Dojíždí sem i lidé z okolí, takže je součástí i scénka, aby lidé věděli, že kdysi to tak fungovalo, že když úroda byla připravena ke sběru, tak se zarazila hora, a dokud to nedozrálo, tak tam nikdo nemohl, takže tam se předvádí různé scénky tohoto typu, a hlavně jsou také ze života obce, předvedou tam to, co se během roku událo, různé fóry apod. Je to vlastně představení tradice pro cizí a zároveň i pro pobavení pro místní. Další akcí jsou i tradiční hody. Prvotní, co k hodům patří, je to, že když jsou v Němčičkách hody, tak u nás probíhá volení stárků. Od té doby se zvolení stárce začínají starat o to, jak by to hody měly vypadat, chystají se na to věci. V pátek před hody se staví mája a kluci ji hlídají do neděle, aby ji nikdo neukradl. V neděli ráno je mše v kostele, kde pan farář požehná krojované chasy, holky jdou domů a kluci se sejdou u hospody a čekají na muziku. Až dorazí muzika, tak jdou zvat první půlku Pavlovic na hody. Chodí barák od baráku, zpívají, tancují, a to stejné i v pondělí ráno. Odpoledne mají sraz zase s muzikou a jdou průvodem k první stárce. Tam se zatancuje, zazpívá, dostanou občerstvení a pak se průvod vrací vybranou částí Pavlovic do sokolovny. Pokud je hezky, jsou hody před sokolovnou na place venku. V neděli odpoledne probíhají různá sóla, večer je pak už klasická hodová zábava. V pondělí se jde odpoledne k druhé stárce, zatančí se a průvodem se vrací zpět pod máju. V pondělí je to složitější, jelikož se odpoledne tančí a zpívá zavádka, to je na delší dobu. V úterý se jde ke třetí stárce a průvodem opět na plac pod máju, ale to už chodí i stará chasa, ženatí a vdané v krojích a mají své sólo. Chodí čím dál více dětí v kroji, a právě ti tvoří čelo průvodu. Někdy jde třeba i 56 krojovaných párů. Tímto způsobem se obejdou Pavlovice, aby i ti, kteří na hody nejdu, viděli krásu krojů. Dále pak ve středu je tzv. pohodí a v sobotu jsou hodky, kde je další krojovaná zábava a všechny dny hraje dechovka.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Co se týče pořádání akcí, ať už to děláme třeba my, tak je to často za podpory města. To znamená, že nás podpoří někdy finančně, někdy organizačně. Ty akce jsou většinou spolupořádány s městem. Hody se dělá samostatně krojovaná chasa. Rádi bychom s nimi spolupracovali, jelikož oni nemají IČO apod. a nemůžou tím pádem shánět dotace, takže bychom i přes spolek chasu podporovali. Co se týká sokolovny a občerstvení na hody, tak to dělá Slavoj a zaplatí myslím jednu muziku, další platí město a pak krojování. Ale krojované jako takto nepodpoří, krojovaná chasa jde v kroji, dělá program apod., ale výdělek pak jde pro Slavoj. Ostatní akce si pořádají jednotlivé svazky. Například výstavu vín si dělá sám zahrádkářský svaz ve spolupráci s městem a pak je zde společenství Modré hory, a i v rámci toho probíhají košty. To potom zastřešují jednotlivé obce a výstava se koná v různých obcích tohoto společenství. Většinou ale jsou akce ve spolupráci s městem, kdy město je spolupořadatel. Město Velké Pavlovice je hlavním pořadatelem Velkopavlovického vinobraní. Velkopavlovické meruňkobraní je třeba pod záštitou Ekocentra Trkmanka, zase se spoluprací města.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Využívá se web města, což zpracovává a zveřejňuje informační centrum. Využíváme často v této době Facebooku, máme udělaný Facebook Velkopavlovické tradice i Velkopavlovické ostatky, kde jsou i fotky. Využíváme hlášení, hody se hlásí i v okolních obcích. Některé akce jdou dál, například vinařské, potom je to Víno z Moravy, Víno z Čech. Pokud je to i nějaká zajímavější akce, stala jsem se přispěvatelem na novinky.cz, kde se taky občas vyskytují, jako lákadlo.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Většinou si akce platí ty organizace nebo svazky, které je pořádají. Co se týče například ostatků, tak něco jsme vybrali na dobrovolném vstupné a cimbálku jsme si zaplatili my sami, tzn. že jsme si přispěli, jelikož ty ostatky za začátku nebyly tolik výdělečné, a dechovku nám zaplatilo město. Takže se vždy nějakou částí snaží přispívat. Může se i stát, že akce úplně finančně nevyjdou, jelikož se dost akcí pořádá venku, a pokud nebude dobré počasí, lidé nepřijdou a náš nachystaný program nebo pohoštění přijde vniveč a my tak proděláme. Bohužel tyto akce tak nejsou nijak kryté. Hody obec podporuje tím způsobem, že zaplatí dechovku a pronájem sokolovny je zdarma.

5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? Co se týče těchto aktivit, tak je to postavené tak, že vlastně o dotace může žádat daná obec nebo město, takže vím, že žádají každý rok na Velkopavlovické vinobraní přes Vinařský fond. Vloni jsme žádali přes obec o příspěvek na Velkopavlovické meruňkobraní, takže ne na všechny tyto projekty je možno zažádat, ale pokud to jde, tak to zkusíme. Co vím, tak na vinobraní je tento příspěvek z Vinařského fondu každý rok.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Já bych řekla, že se nám daří rozvíjet, obnovovat a získáváme čím dál více spolupachatelů a jde to dobrým směrem. Akce a tradice se obnovují, i mladí o tom začínají mít povědomí, a to je fajn. Učili jsme tu i vyšívat, škrobit, nažehlit sukně, šili jsme kroj.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Ano, jsou to zejména vinařské akce, kam patří Májové putování Velkými Pavlovicemi, poté Oranžové otevřené sklepy i Svatomartinské otevřené sklepy. To jsou takové největší akce, kdy víme, že opravdu přijede spousta lidí a podpoří tak rozvoj cestovního ruchu tady. Pozitivní tady také je, že spolky začaly spolupracovat, vzájemně se na akcích podílí, dá se na ně spolehnout.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Já si myslím, že je důležitá i migrace lidí. Poznávání toho, co kde bylo, co kde funguje. I my se rádi pojedeme podívat někam jinam, jak funguje zase jiná kultura. Je důležité se prezentovat i někde jinde, aby věděli, že i u nás to tady funguje, a snažit se návštěvníkům nabízet něco zajímavého.

Rozhovor s vedoucí odboru pro marketing a kulturu města Hustopeče, paní Ing. Janou Hrádkovou

1. Jaké kulturní příležitosti a tradice se ve Vaší obci dodržují? Hustopeče jsou v podstatě město s vinařskou tradicí, takže právě takové ty opakující akce jsou o tom vinařství. Určitě největší akcí každoročně jsou Burčákové slavnosti. Ty jsou již 23. ročník a ty opravdu tu tradici mají a jsou nejnavštěvovanější akcí, přijede sem nejvíce lidí. Je to největší akce roku. A z vinařských akcí další je určitě Světový duel vín, Oslny svatomartinských vín a husí a teď na jaře O hustopečskou pečeť a nová akce je nominační výstava vín. Z nevinařských akcí jsou to Slavnosti mandloní a vína, je to teď na jaře, kdy mandloně kvetou, protože Hustopeče mají největší mandloňový sad ve střední Evropě, takže spousta turistů sem proudí právě kvůli těmto sadům. Pak jsou to i divadla, která pořádáme převážně v létě a na podzim, potom dále velikonoční i vánoční jarmarky, adventní koncerty, což jsou spíš lokálnější akce, pro místní. Další akce je třeba masopust, což je akce soukromá, kterou město nepořádá. Oblíbené jsou krojované hody. Samotné hody jsou dva dny, sobota a neděle, s tím, že v pátek se staví mája. V pátek se staví mája, hraje cimbálka a je to takové hodové, ale neformální. V sobotu hody začínají tak, že stárci jdou k paní starostce, kde žádají o povolení hodů a potom v podstatě prochází celými Hustopečemi a zvou lidi na hody. Večer je klasická hodová zábava. V neděli se na mši u kapličky sv. Rocha sejdou krojovaní. Odpoledne je průvod městem, který končí na place pod májí, a začíná odpolední a večerní hodová zábava. Tradiční je Hustopečská zavádka

a celé hody hraje dechovka. S čím krojová chasa také pomáhá, je další zajímavá akce - Zarážení hory. To je spojené s nominační výstavou vín, která probíhá v kulturním domě, poté se chasa seřadí před kulturním domem a jdou do ulice Na Hradbách, kde mají připravené klasické pásmo zpívání, tance a scének.

2. Kdo pořádá tyto akce a tradice? Většinu zmíněných akcí pořádá město, masopust tedy ne, to je soukromá akce, a pak město pořádá jeden ples a ostatní plesy jsou na v rukou každého sdružení samostatně.

3. Jaké komunikační prostředky jsou využívány k propagaci těchto událostí? Propagujeme tištěnou formou, kam patří plakáty, billboardy. Máme své noviny Hustopečské listy, tak samozřejmě i tam jsou akce zmíněny. Dále pomocí webových stránek, Facebooku, kabelovou televizí, youtube kanálem.

4. Které subjekty tyto akce finančně zajišťují? Finančně akce zajišťuje město, my jako marketing máme určitý rozpočet a z toho jednotlivé akce financujeme. Nejdražší bývají asi spíše ty akce komerční, kam patří například Burčákové slavnosti. Hody pořádá hustopečská chasa a město je podporuje propagací, službami a přípravou. Zbytek organizace hodů a programu si zajišťuje sama chasa. Nevím, jestli od města dostávají finanční podporu, ale mají zdarma pronájem kulturního domu, takže se to vede spíše touto cestou.

5. Žádali jste někdy jako obec o finanční podporu/dotace z vyšších míst v rámci kultury a rozvoje obce? O dotace žádáme vždy na vinařské akce z Vinařského fondu, který tyto akce podporuje, pak z Jihomoravského kraje. Teď plánujeme z Fondu kinematografie, což bude na digitalizaci kina.

6. Myslíte si, že tradice a kultura se ve Vaší obci spíše rozvíjí, nebo upadá? A proč? Já doufám, že se tady kultura a tradice rozvíjí. Lidé o to zájem mají, otázkou je, na kolik to jsou místní a na kolik turisté, protože těch turistů a lidí z venku sem přijede opravdu hodně. Snažíme se zařadit i nějakou novou akci pro místní, protože byt' třeba ta představa je, že akce je pro místní, tak se to časem nabaluje a z malé akce se stane akce obrovská. Nicméně určitě se zde tímto způsobem podporuje cestovní ruch, lidé sem jezdí a tím pádem jsou plné hotely, penziony, restaurace. Avšak nikdy nejsou spokojeni všichni.

7. Konají se ve Vaší obci kulturní akce, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu? Jak již bylo zmíněno v předchozí odpovědi. Město Hustopeče není město, které by mělo hodně kulturních památek, ale spíš, pokud se propaguje, tak se hodně zviditelňuje právě tady těmito příležitostmi a jednoznačně mandloněmi a vínem, které jsou i v samotném symbolu města. Nejvýznamnější jsou akce spojené s vinařstvím, mandloněmi a burčákem. Hodně lidí jezdí i na hody, je to určitě posun, jelikož sem jezdí mnohem více lidí než dříve.

8. V čem si myslíte, že jsou tyto kulturní příležitosti a tradice důležité pro regionální rozvoj? Určitě to souvisí i s propagací regionu a ten region to zviditelňuje. Nebo to je právě to, co ten region má a na čem by měl stavět, protože i na těchto tradicích by měl stavět i směrem ven, k ostatním. Samozřejmě ty akce, pokud se povedou a tak, tak by měly lidi určitě stmelovat, dávat dohromady. Aby se vytvořila příjemná atmosféra, lidé se potkávali, věděli o sobě, vytvořilo to takovou tu komunitu těch občanů a sdíleli spolu to, kde je jim dobře.

Příloha C Souhrn výsledků rozhovorů

	Brumovice	Morkůvky	Boleradice	Klobouky u Brna	Kobyli	Velké Pavlovice	Hustopeče
Plesy (krojový, maškarní, hasičský, dětský)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Krojované hody	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Zábavy, festivaly	✗	✓	✗	✗		✓	✗
Vinařské akce, výstavy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Otevřené sklepy	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Burčákové zábavy, slavnosti	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
Svatomartinské slavnosti	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Slavnosti mandloní a vína	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓
Zarážení hory	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓
Akce mateřské a základní školy	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
Košť svařáků	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Tematické běhy	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗
Velikonoce	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Mikuláš	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vánoční zpívání	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tři králové	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Jarmark (májový, vánoční, adventní)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Štěpánská zábava/zpívání	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✗
Ostatky, masopust	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓
Přehlídka dětských folklorních souborů	✗	✗	✗	✓	✗	✗	
Lampionový průvod	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓
Pálení čarodějnic	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓
O malovanou pantličku Augusty Šebestové	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗
Divadelní představení	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓

Zdroj: vlastní zpracování

Zelená – specifické tradice; Žlutá – společné tradice; Bílá – ostatní tradice

Příloha D Fotografie vybraných kulturních příležitostí a tradic

Běh parkem Dr. Jana Herbena v Brumovicích

Zdroj: Brumovice (online)

Burčákové slavnosti Hustopeče

Zdroj: Vína z Moravy, vína z Čech (online)

Hody Morkůvky

Zdroj: Autorka

O malovanú pantličku Augusty Šebestové v Kobylí

Zdroj: Kobylí (online)

Přehlídka dětských folklórních souborů v Kloboukách u Brna

Zdroj: Klobouky u Brna (online)

Tříkrálová sbírka v Morkůvkách

Zdroj: Morkůvky (online)

Velkopavlovické ostatky

Zdroj: Velké Pavlovice (online)

Velikonoce v Boleradicích

Zdroj: Facebook V. Korábové (online)